

Tradition och glädje i vår bygd

1000 kvm SKOR & KLÄDER!

Här får du ALLTID
Personlig service. Bra kvalitet. Bra priser.

Herr S - 6XL
Dam 36 - 58
Skor 36 - 50

Camilla & Sophie
med personal
önskar er
varmt välkomna!

Mån - fred 10 - 18   Lörd 10 - 16   Sönd 11 - 15
Herravd 0123 - 20933   Damavd 0123 - 20934

BLEND

HELLMAN

zhenzi

b.young

LAFOLIS

MR

Sisters

MARINE C

marie

Duffy

soyaconcept

SENATOR

Sisters

LINDBERGH

RCMN

Ett axplock av alla våra märken!

För åsikter i artiklar i denna tidning svarar skribenten allena

Gör ett besök i
Bottna Lanthandel
"Din livsmedelsbutik
i skärgården"

**Öppen
året runt**

Måndag - Fredag 9 - 19
Lördag 9 - 15 Söndag 11 - 14
Telefon: 0121-400 05
mail: roberthogstrom6@hotmail.com

CAFÉ
KORSKULLEN
SÖDERKÖPING

ÄT VÅFFLOR I SÖDERKÖPING
Smörgåsar • Nygräddat kaffebröd
Glass • Enklare maträtter

FRUKOST SERVERAS FRÅN 1/6

Välkommen!
Tel 0121-216 21

Välkommen till
**Tyrislöt
Camping**
S:t Anna
Söderköping

0121-52021 0708561985
www.tyrislötcamping.se

STEGEBORG

Restaurang, glasskiosk, minigolf, kajakuthyrning m.m

Underhållning & temakvällar på Hamnkrogen

JULI			
4	7	8	10
11	14	15	17
18	21	22	24
25	28	29	31

AUGUSTI			
1	4	5	7
8	11	12	14

Se mer information om våra
evenemang på vår hemsida
www.stegeborg.se

BOKA BORD PÅ TELEFON
0121 - 420 02

TISDAGAR: MUSIKQUIZ
ONSDAGAR: BUFFÉKVÄLL
LÖRDAGAR: TRUBADUR

lilla tidningen

Borum Dammsätter
614 90 Söderköping
0121-42135
mobil 070-3108370

e-post
info@lillatidningen.com

Hemsida
www.lillatidningen.com

Ansvarig utgivare
och redaktör
Vidar Jansson

Artiklar och insändare
helst som e-post
eller via vår hemsida
www.lillatidningen.com

Layout
Vidar Jansson

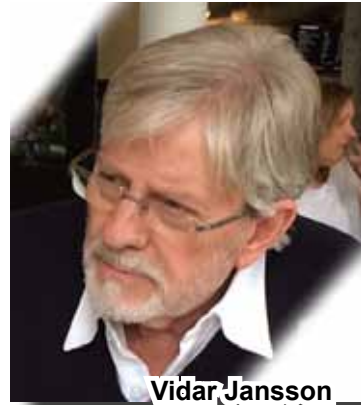
Grafisk produktion
Vidar Jansson

Tryck
Pressgrannar AB

Gruppförändelse
till hushåll i och områ-
den kring Söderköpings
kommun

Tidningen är religi-
öst och partipolitiskt
obunden

Nu pensionerar jag mig

Vidar Jansson

I förra numret av denna tidning efterlyste jag en efterträdare. Han är funnen. Åke Serander heter han. Han tar över från 1/7 och första numret Åke gör är höstnumret i slutet av augusti.

Åke Serander är söderköpingsbo, har varit anställd som ekonom på vår kommun och driver nu ett mäklarföretag på Storgatan. Han har ett rikt kontaktnät och gillar att skriva.

Jag känner stor glädje i att tidningen får en fortsättning. Kanske den behövs. Dess innehåll har både glatt och förgat. Och det har varit meningen.

Jag vill rikta ett stort tack till alla som medverkat till att tidningen ekonomiskt kunnat leva vidare - tidningens annonsörer.

Vidare tack till alla som bidragit med tips och artiklar.

Inte minst tackar jag tidningens medarbetare, som år efter år bidragit med ett varierat innehåll av intressanta artiklar och trevliga kåserier.

Lycka till med tidningen Åke!

Vidar Jansson

➔ **Bemanning**

➔ **Ekonomikonsult**

➔ **Redovisning**

➔ **Outsourcing**

AMENDOR

EKONOMISERVICE

Samlade
erfarenheter
från bland andra:

AMENDOR Ekonomiservice AB strävar efter att bli en helhetsleverantör av kvalificerade ekonomitjänster.

Behöver du personal? Vi hjälper dig med bemanning av ekonomer både för kortare- och längre uppdrag. Är det en ekonomiassistent eller en ekonomichef som du har behov av så kan vi hjälpa dig.

Outsourca din ekonomifunktion eller rapportering? Här finns erfarenhet av både USGAAP och IFRS.

Professionell hjälp när det behövs

e-mail:
info@amendor.se

telefon:
070-755 95 60

Besök gärna hemsidan - www.amendor.se

Vem är den nya redaktören och ägaren till lilla tidningen, Åke Serander?

Vi träffar Åke på den nuvarande arbetsplatsen Serander Fastighetsförmedling på Storgatan.

”Jag är född och uppvuxen i Stockholm men flyttade 1977 till Söderköping. Det gör att jag nu känner mig som Söderköpingsbo när jag bott en stor del av mitt liv här. Jag och min hustru flyttade till Söderköping i samband med min första anställning efter avslutade studier vid förvaltningslinjen Socialhögskolan i Stockholm. Arbetsmarknaden var god och jag blev erbjuden flera anställningar. Vi tyckte på en gång om Söderköping när vi kom hit en varm och solig dag i juli. Min första anställning var som förvaltningsassistent vid ekonomiavdelningen, Söderköpings kommun. Efter några år övergick min tjänst till budgetkamer med ansvar för kommunens ekonomiska planering på kort och lång sikt. Jag trivdes mycket bra med arbetskamraterna och förtroendemännen men kände efter sex år att det var dags att gå vidare i min yrkeskarriär. Nästa steg var budgetchef vid östra- och sjukvårdsdistriktet. Organisationen som svarar för hälso- och sjukvården i östra Östergötland.

Efter några år blev jag ”headhunted” till byggföretaget NCC och arbete som controller. Etablerad på privat arbetsmarknad blev det sedan tjänster som ekonomichef vid ett par ABB bolag, bl a ABB Colitech Söderköping.

Inför min 50-års dag 2003 sade jag upp mig som Ekonomichef och en av nyckelpersonerna i ledningsgrup-

Åke Serander

pen för förverkliga mitt livs dröm, att bli fastighetsmäklare! Efter ett år med kompletterande studier av vissa ämnen för fastighetsmäklare vid högskolan, så startade jag det egna företaget Bostadsbutiken i Norrköping. Jag fick många förtroenden att sälja bostäder så mäklarkedjan HusmanHagberg bad mig 2006 att starta upp deras första kontor i Östergötland. Efter en franchiseperiod på fem år sålde jag verksamheten. Att sälja bostäder med marknadsföring utformade utifrån ett Stockholmsperspektiv kändes inte naturligt i vår region. Jag ville ju utforma min egen marknadsföring! Därför startade jag familjeföretaget Serander fastighetsförmedling. Att framgångsrikt driva fastighetsförmedling i egen regi, det hade jag ju gjort tidigare. Nu har det gått några år och vi säljer fler boenden än på många år. Vi behöver nu anställa fler medarbetare än de som nu finns i verksamheten med timanställningar.

Jag och min fru trivs mycket bra i Söderköping och kommer att stanna här. Med åren så har vi fått två pojkar och sedan några år också barnbarn, vilken lycka! Småstadsidyllen Söderköping med medeltida bebyggelse, Göta Kanal, Storån, Ramunderberget mm är fantastiskt! Våra kommundelar, Valdemarsvik, skärgården och Vikbolandet har också mycket att erbjuda. Storstäderna Norrköping och Linköping finns på nära avstånd.

Framtiden för lilla tidningen

Vid sidan av fastighetsförmedlingen ska jag axla Vidars arbete med att driva en lokal tidning med en upplaga av drygt 16 000 ex. Det ska bli intressant! Jag är säker på att mina erfarenheter som boende i Söderköping och med många anställningar som gett mig flera nätverk kommer att komma till nytta. Jag hoppas

att Lilla Tidningens läsare kommer att känna igen sig. Inga dramatiska förändringar väntar. Nuvarande trogna läsare ska utökas med nya läsargrupper.

Tidningen ska fortsättningsvis ha en granskande roll och utrymme med debatt. Vårt spridningsområde har en positiv utveckling med bl a ny dragning av Europavägen och Ostlänken. Denna positiva framtidstro ska genomsyra tidningen varför det också finns utrymme för en viss lättsamhet.

Fortfarande är många tankar på planeringsstadiet men naturligt är att den lokala förankringen förstärks med bl a nya skribenter från skilda delar av vårt spridningsområde (se separat artikel). Hus och boende är något som intresserar mig och det gör det också för en stor läsekrets. Därför ligger det i planerna att skapa sidor just om boende.

I tiden ligger också digitala media. Naturligt är därför också att Lilla Tidningen ska utvecklas på webben och med sociala media. Här möter tidningen nya läsargrupper och kan komma ut med färsk nyheter mellan tidsningsnumren.

Vad har du som läsare för tankar om Lilla Tidningen? Dina idéer är viktiga för tidningens utveckling. Välkommen att kontakta mig!

Jag hoppas att du som läsare följer med på denna spännande resa”

Åke Serander

Livet som ett konstverk

”Ur skaparens synvinkel vem än han må vara”

av Hans Fredriksson

Hans hand drar med penseln de skönast drag
En himmelsblå sky mot en gryende dag
Så lätt och så säkert men ändåock så vänt
Med färg han morgonens rodnad har tänt

Med guldpenseln rör han vid valvets kant
Och gnistrande strålar i färgens diskant
Så lätt han förvandlar den mörkaste natt
Till en strålände solbelyst blomsterrabatt

Så milt och så vackert du aldrig sett
Av färger han blandar på livets palett
Den bild som hos Skaparen sättes på pränt
Han har till sin skådare välvilligt sänt

Som glädje och hopp i vår vilsna värld
Till gagn och till nöje för dum och för lärd
Så skapar han tavlan upp på sitt staffli
En underbar bild så sorglös och fri

Han tar några steg från sitt konstverk att se
Hur han med sin pensel åt verket kan ge
Ett drag av sin egen förtrollande hyllning
Som åt verket ger en hållbar förgyllning

Så hör du i vinden en underlig sång
Från skapelsens äng som ett blomsterfång
Den ger dig kraften för bördan du fått
Ett penseldrag anlagt med Skaparens mått

I jordelivet kanske din dag ter sig kort
Av människor kanske du redan glömts bort
Men Livets konstnär har i sin tavla din bild
Hälsar dig med en röst så ljuv och så mild

Den tavla han målar den ger en dag svar
På alla den längtan och de frågor du har
När timglasets sandkorn har runnit förbi
Då är konstverket klart på konstnärems staffli.

ELCENTER
i Söderköping AB

Virkesgatan • Söderköping • 0121-131 70

Din lokala installatör

Företaget som leder strömmen

www.elcenter.se

**BEHÖVER DU
NY BOSTAD I
SÖDERKÖPING?**

Vi har nybyggda lägenheter.
Läs mer på ramunderstaden.se

Ramunderstaden
BO DÄR DU VILL LEVA

0121-196 00 www.ramunderstaden.se

Glashyttan
i Gusums centrum
Öppet: månd.-fred. kl. 10-18
lörd. kl. 10-15
lunch kl. 13-15
sönd. kl. 14-16
tel. 0123-209 15 eller 207 90
www.glashyttangusum.se
Välkommen

Årets vandringar med omtyckta klassiker och spännande nyheter

John Hennings
- Leg. Sjukgymnast
- Specialiserad på fotrelaterade besvär
- SuperSole™ -skoinlägg
www.hennings fysio.se

Tel. 0121-148 49 Prästgatan 4, 614 30 Söderköping

Sörby Gästgivargård Gårdsbutik & Café

Nu startar sommarsäsongen
Fr o m 9/6 har vi öppet alla dagar 10-18 fram till 14/8.

Nytt för i år är: ställplatser, friggebodar mm
Caféet erbjuder smörgås, wraps, lättluncher,
take away, glass och rökta produkter.

Välkomna!
Elvy & Hasse med personal
Telefon till Elvy 0730-310510

Nyhet - Vandringar med guide i S:t Anna socken

I år blir det premiär för längre natur- och kulturvandringar med guide under några tillfällen. Tillsammans med en kunnig guide som berättar om platsens historia och naturens mångfald får du både motion och trevligt umgänge. Till alla turer tar man med sig sin egen matsäck som avnjuts under vandringen.

Vid den första turen 22 maj besöker vi trakten kring Ormes-torp och Nartorp. Turen innefattar bl.a fågelsjön Trasken och Nartorpsgruvorna. Det här är en halvdagsutflykt med mycket natur och en del historia. Vandringen är ca 8 km, medelsvår med bitvis branta partier och tar ca 3,5 timma.

Den 13 augusti anordnar vi en heldagsutflykt i omgivningarna kring Stegeborg och vi passerar bl.a. Yxeltorpsviken, Skällvik och Kvarndammen. En lång och spännande historia i kombination med bedärande natur. Vandringen är ca 12 km, medelsvår med bitvis branta partier och tar ca 5,5 timma.

Den 4 juni blir det Safari i skärgårdens barnkammare där vi får uppleva allt från häckande fåglar till öar med betande djur och deras ungar. Har du tur, kanske du får se både vår sällsynta kommunfågel svärtan samt havsörn och säl.

I augusti, den 14:e, erbjuds en tur till det sk. Helcom-området S:t Anna – Missjö. Detta är ett av de mest unika skärgårdsområdena i Östersjön där samspelet mellan naturen och människan har skapat de höga biologiska och kulturhistoriska värdena.

Sista turen går 3 september och då spanar vi efter havsörn och säl! En spännande tur under en fantastisk årstid i S:t Anna skärgård.

Nyhet – Guidning med häst och vagn i Söderköping

Under lördagarna i sommar kommer vi att erbjuda öppna guidningar med häst och vagn och guide. Det kommer både att bli turer på en timma i staden på förmiddagen samt en längre tur på eftermiddagen. Att åka med häst och vagn passar nyfikna upptäckare och trötta fötter och låter dig uppleva miljöerna på ett helt nytt sätt.

Naturguidningar med båt i S:t Anna skärgård

Våra återkommande och populära naturguidningar i S:t Anna skärgård låter dig uppleva skärgården på ett enkelt och informativt sätt.

Guidade vandringar i Söderköping

Även i sommar under perioden mellan midsommar och mitten av augusti kommer vi att erbjuda öppna guidningar i Söderköping. På tisdagar blir det Braskvandringar där man bl.a. möter den legendariska Biskop Brask. På onsdagar och söndagar erbjuds vår populära vandring I Madickenfilmernas kvarter där vi följer pigan Sofia som arbetar i en stor familj och som bor i samma stad där även en flicka som kallas Madicken bor... Söderköping var en av Sveriges mest betydelsefulla medeltida städer och om det får vi veta mer under vandringen En medeltida storstad som erbjuds på torsdagskvällarna.

Information och bokning:

Söderköping turistbyrå, tel 0121-18160, www.soderkoping.se/evenemang

Tjärholms skärgårds Café i Sankt Anna

Öppet juni-juli-augusti Fred-lörd-sönd kl 11 – 17
Gunilla 0708-75 22 85 gunilla@tjarholm.se www.tjarholm.se
Väg 210 Sankt Anna. Ta av Tjärholm 2 km. VÄLKOMNA!

Till salu

Komplett Sverigedräkt

(med samtliga tillbehör)
dam strl 38-40
Använd endast 1 gång

Pris 4,500:-
(nypris 13.500:-)

Ramunder Spel- & Dansgille
Tel 070-513 36 22.
Margareta Gustavsson

Silverspänne

Väska

Skuldfällan

Jan Clewestam
Politiskt oberoende statsvetare
jan.clewestam.sids@telia.com

*Dagens minimala boräntor invaggar oss i en falsk, farlig säkerhet;
Vi spenderar för mycket kortsiktigt
- och lånar för mycket – en dag brister det.*

Det har nu gått många år sedan jag hade förmånen att i skolan få tidningen Lyckoslanten från Sparbanken och där läsa om tjejerna Spara och Slösa. Den beskrev på ett enkelt sätt tankar och handlingar relaterade till två flickor med dessa namn. Kanske har den gett ett visst intryck på mig tillsammans med min pappas filosofi att aldrig köpa något på kredit, undantaget egen bostad - då sover man gott på nätterna och man är en fri människa. Det är något av en livsfilosofi att inte konsumera för lånade pengar. Det förefaller som att motsatt livsåskådning i dag råder; Spendera maximalt på kredit, så mycket som du lyckas få godkänt av de många kreditgivarna. Köp nu – betala senare. Åk även på semester för andras pengar – det ordnar sig. Kanske skulle tidningen behövas än mer i dag, en version för barn, en för vuxna, dessutom en specialversion för politiker som saknar ekonomisk skolning.

Man dela upp skulder i Nationella, Kommersiella och Individuella. Alla dessa är inte av ondo;

Statliga skulder

Staten lånar pengar bl.a. genom att utge statsobligationer. Vettiga investeringar i utbildning, omskolning, infrastruktur, miljöåtgärder, nya produktionsmedel, bostäder, är exempel på potentiellt goda investeringar. Till kategorin dåliga utgifter hör vissa skatteavdrag. Inhål-

lande arbetslöshet är också förödande för staten; Inte bara utbetalningarna i arbetslöshetsunderstöd men också uteblivna skatteintäkter från löner. Andra inkomster som moms minskar också eftersom arbetslösa drar ned på inköpen. Statskassan minskar och staten tvingas till att låna.

Komersiella skulder

Företagens återköp av egna aktier, spekulativa investeringar och inte minst aktieutdelning med upplånade pengar (för att inte aktiekursen ska sjunka). Den globala ekonomin underlättar för företag att i stället för att återinvestera sina vinster i produktionsresurser, forskning och utveckling eller ge utdelning till sina aktieägare och löntagare, väljer återköp av egna aktier. Detta höjer som sagt aktiekursen, men det finns inga bevis på att fler arbetstillfällen skapas. Alternativt flyttas pengarna till länder där vinstbeskattningen är lägre eller ingen. Inte bara ren vinst utan även lånat kapital har använts på detta sätt. Detta beteende är inte bra för den nationella ekonomin.

Privata skulder

Den största och vanligaste "skulden" är till inköpet av eget boende. Om lånet amorteras är det emellertid endast en temporär skuld som över tid övergår i en oftast mycket bra investering. Det bör amorteras ned så fort det går

för att få så låg årlig kostnad som möjligt även om räntesatsen just nu är låg. Dessutom att vid en husbubbla i samband med byte av bostad måste fortsätta att betala banken efter försäljningen.

Snabba krediter, SMS-lån och liknande kan ha effektiva räntor på flera hundra procent!

Överbelånade husköp och privatlån av olika slag, bland annat billån och kreditkorts-köp är dåliga skulder. Hushållens samlade skulder varierar över åren. En fråga man kan ställa i sammanhanget; Ska staten (vi skattebetalare) delfinansiera ett lån och hjälpa grannen till ett större hus än han har råd med samtidigt som det finns människor som inte har råd med eget boende? Utan skattesubventioner borde fastighetspriserna sjunka och fler människor få råd med ett hus. Om jag minns rätt så är människor som äger sin egendom mer omtänksamma om den och allmänt mer ordningsamma. (Hönan eller ägget?) I så fall en omfördelning av statliga kostnader. Sedan ska man ha i minnet att skattefinansiering av bostadslån gagnar bankerna och de välbärgade mycket mer än de fattiga i samhället, resulterande i ytterligare ökande inkomstklyftor i samhället. Generellt kan man säga att skulder ska bäras av brukaren som inte bör tillåtas att ta på sig större skuldbörda än denne på sikt klarar av.

Det är i dag alldeles för lätt och ofta billigt att låna pengar till i princip allt; Banker, kreditinstitut och andra mycket tveksamma institutioner lånar ut med liten eller ingen säker garanti för förmåga till återbetalning. Dessa fakta stöder argumentet att snabb lätt kredit skapar prisbubblor på husmarknaden.

Kreditgivare av alla de slag borde enligt lag vara helt självfinansierade. Dessutom vara med och dela på kreditrisken. Detta skulle dämpa och sanera utlåningsmarknaden och minska antalet konkursur. Dessutom kan man argumentera mot kredit för ej nödvändig konsumtion: semesterresor, bilköp, heminredning, vitvaror mm. Anledningen till överskuldssättning är okunskap, för kort betänketid, impulsaffär och jämförelse med andra.

Att spara är att investera i eget boende, aktier, obligationer, eget företag mm. Det är en fördel om så många som möjligt i befolkningen investerar efter bästa förmåga; Både vinst och förlust liksom risker fördelas bland ett stort antal individer. Kanske det viktigaste är att ägandet också fördelas på befolkningen som känner sig delaktig i landets ekonomi. Trots att globaliseringen delvis påverkar den nationella identiteten är det en fördel att spara. Man sover också gott om natten med ett litet sparkapital - dock inte under kudden.

Jan avlade en Fil Dr i Internationell Utveckling, Därefter mer uppdrag för FN, Världsbanken med flera internationella organ. Även som svensk diplomat. Fick förmånen att bo i olika kulturer och lära känna dess människor och deras värderingar. Flyttade till Söderköping 2004. Gillar kritisk analys och kreativitet av många slag.

Penningpolitiken som påverkar de flesta av oss

Riksbanken i olika länder håller för närvarande räntan mycket låg med åtanke att få fart på ekonomin. Många tar då chansen att låna över deras långsiktiga förmåga till återbetalning. Samlad forskning över många årtionden visar att *skulder alltid är den störta orsaken till finansiella kriser både på personlig som nationell nivå*. För stora skulder förorsakade tidigare nationella och internationella nedgångar, och framtida kriser kommer att ha samma orsak – den svåra frågan är inte om den kommer, utan när den gör det. Kanske om tre år?

Det finns en stark koppling mellan djupet på finansiell kris och hushållens skuldsättning. Största delen av den nationella ekonomin

består av hushållens inköp. När många människor är för skuldtungda, minskar de sina inköp, företagen får inte sälja sina varor, produktionen minskar och personal permitteras och skulder kan inte betalas. En ond cirkel är slutet. Under vissa perioder har ett lands välbefinnande baserats på inget mer substantiellt än ökande skulder. I vissa fall har hushållen skuldsättning ökat mer än inkomsterna. Samstämmig forskning har visat att ekonomisk nedgång alltid har föregåtts av en stor ökning av hushållens skulder. Sådana nedgångar kan vara katastrofala för hushållen; Huspriserna sjunker drastiskt efter en bubbla. Huset behöver av någon anledning säljas. Hela kontantinsatsen, kanske år av sparande och eventuella amorteringar förloras. Dessutom blir vederbörande bostadslös.

Jan Clewestam

Referenser:

- Atif Mian, Amir Sufi, Princeton, University of Chicago: *House of Debt*. 2015
- John Maynard Keynes: *The General Theory of Employment, Interest and Money*. Reprint 2011
- Kyle Herkenhoff, Lee Ohanian: *Forclosure Delay and U.S. Unemployment*, v.p. Fed. Res. Bank, 2012
- Paul Krugman: *What happened to Asea*, Mimio. 1998
- Martin Feldstein: *How to Stop the Drop in Home Value*, New York Times, Oct. 12, 2011
- Rana Foroohar, Emily Barone: *Good Debt & Bad Debt, Remember Junk Bonds?* Time Mag. Feb 2016

Ett exempel på en förenklad förklaring till de högre kostnaderna vid lån

År	Pris av bil	Återstående	Årlig	Årlig
		Kontantinsats	Lånesumma	Lånetid, år
1	190 000	50 000	140 000	5
2	190 000	50 000	140 000	5
3	190 000	50 000	140 000	5
4	190 000	50 000	140 000	5
5	190 000	50 000	140 000	5
6	190 000	50 000	140 000	5
		50 000		
			140 000	71 400

I stället för 190 000 kr kostade bilen: 50 000+140 000+71400 kr = 261 400 kr dvs 71 400 kr mer

Tankar om fritid och idrott i vår kommun

av Mattias Ravander

Den senaste tiden har det varit ett visst fokus på kommunens idrottsanläggningar. En orsak till det är att Bergahallen raskt stängdes eftersom den dömdes ut för användning på grund av säkerhetsskäl. Detta underströk två saker; bristen på hallutrymme för olika idrottsföreningar och det bristfälliga underhållet av kommunens idrottsanläggningar.

Inför valet 2014 gick så gott som alla partier till val på olika typer av löften om att förbättra kommunens idrotts- och friluftsanläggningar – i och för sig varierande i tydlighet och styrka. Många partier, oavsett sida, pratade om konstfrusen is och behov av ny halltyta. Moderaterna hade till och med valaffischer om ny multihall.

Varför är idrottsanläggningarna och friluftslivet viktigt för en kommun som Söderköping? Attraktiviteten för kommunen, att vilja bo i Söderköping, är naturligtvis kärnan. Många kommuner i Sverige, inte minst i glesbygd lever idag med en minskande befolkning. Söderköpings kommun är ju förvisso inte en glesbygds kommun, men knappt 1,5 mil från Söderköpings stad till Norrköping, men det är ju inte så att bara avståndet gör Söderköpings kommun till ett attraktivt alternativ för bosättare i regionen.

Det görs många studier på vad som gör att personer väljer att bosätta sig på en viss plats eller i en viss kommun. Det allra viktigaste är arbetsmarknadsförutsättningarna, får man inget jobb, så vill man inte bosätta sig. Den faktorn minskar i betydelse i närheten av större regionala motorer, som Stockholm, Norrköping och Linköping, i och med att arbetsmarknadsområdena blir allt större och pendlingen allt bättre. Därefter kommer en bra skola och förskola, så att barnen kan få en trygg uppväxt. Därefter kommer kultur och fritidsmöjligheter. Längre ner på listan kommer frågor som ekonomi (priser och skatter t.ex.). Människor är i allmänhet alltså villiga att betala lite högre huspriser och högre skatter om det finns ett utbud av fritidsaktiviteter och kulturliv som passar dem.

Det är ju därför ingen slump att regioner och många kommuner satsar på kultur som attraktionsfaktor, även om kulturen också har ett starkt eget värde som stimulans till bildning, samhällsutforskande och samhällskritik, men också kreativitet. Det är på motsvarande sätt inte heller någon slump att många kommuner väljer att satsa på ett rikt utbud av fritidsaktiviteter, friluftsliv och motionsmöjligheter. Det tar även Söderköpings kommun fasta på.

Några större satsningar väntas de kommande åren, både den och nästa mandatperiod (åtminstone om den nuvarande majoriteten får

fortsätta, men jag hoppas på breda uppgörelser som kan gälla oavsett). Det första är upprustning av Vikingavallen med en till konstgräsplan och en konstfrusen isbana, Vikingavallen får ett rejält ansiktslyft under 2017 och 2018. Samtidigt genomför vi nu en förstudie om en ny multihall med halltyta för idrott, föreningsliv och kultur samt en motionsbasäng, förhoppningsvis i samarbete med en eller fler privata entreprenörer. Inom den närmaste tiden kommer en förstudie påbörjas om att utveckla Petersburg till ett vintersportcentrum – inklusive ny entré från staden när E22 får ny utformning och förhoppningsvis en ny konstsnöanläggning.

I samtliga fall gör vi detta tillsammans med de föreningar som är aktiva och engagerade inom respektive idrott och område. Kommunen har förvisso behov av lokaler och anläggningar för skoländamål, men de största nyttjarna är ju föreningarna. Därför är det inte bara viktigt att de är med i utformningen av lokalerna och anläggningarna, men att de också tar ansvar för både att driva delar av anläggningarna och att fylla dem med verksamhet.

För stadens del innebär satsningarna att vi kommer att få fyra noder i vårt idrotts- och friluftsliv. Petersburg med huvudfokus på vintersport, Vikingavallen för fotboll och friidrott, hallarna med baden, Alboga motionscentrum för spontanmotion med hög tillgänglighet, löpning och orientering. Under förutsättning att vi inte låter underhållet släpa efter igen så kommer det göra hela kommunen attraktiv för den som vill vara aktiv – inte minst barnfamiljer och ungdomar som idrottar.

Hela kommunen. Anläggningarna är en förutsättning för den idrottsliga infrastrukturen i hela kommunen. Många barn- och ungdomar som inte bor i Söderköpings stad är aktiva i föreningar och deltar i aktiviteter i Söderköpings stad, men vi ska naturligtvis komplettera dessa noder med att säkerställa möjligheten för idrottsföreningarna utanför Söderköpings stad att få rimliga villkor att bedriva verksamhet. Det går dock inte att komma ifrån att för att motivera de stora drifts- och investeringskostnaderna som de flesta av dessa anläggningar innebär, så måste användningsgraden vara hög – därför kommer vi att säkerställa att föreningarna som har sitt huvudsäte utanför Söderköping också kan nyttja dessa till en rimlig kostnad och med bra förutsättningar när det gäller tider och liknande.

Med en ny sträckning av E22, bra pendlingstider till Norrköping, bra skolor och förskolor, fina bostadsområden, gott utbud av kulturaktiviteter och ett rikt föreningsliv – med bra förutsättningar i form av idrottsanläggningar, så kommer Söderköping att vara ett gott alternativ till Norrköping och många andra orter. Det lägger grunden för att kommunens tillväxt och positiva befolkningsutveckling ska kunna fortsätta långt in i 2020 och 2030-talet. Det är min vision.

Har du idéer hur vi kan fortsätta hjälpas åt att utveckla fritids- och friluftslivet i hela kommunen, är du varmt välkommen att höra av dig med dina förslag!

Mattias Ravander
Kommunstyrelsens ordförande

Föreningen Skällviks Borgs Vänner hade årsmöte den 30 mars. Det blev relativt små förändringar när det gäller styrelse, här gällde omval på de flesta platserna. Den största förändringen blev att Vidar Jansson minskar ner sitt engagemang i Skällviks Borgs Vänner.

Med ålderns rätt och på grund av att Vidar och Inger Jansson förändrar sitt liv, där de i fortsättningen kommer att tillbringa halva året i Spanien, har Vidar valt att lämna uppdraget som projektledare och alla större engagemang i föreningen Skällviks Borgs Vänner.

Vi i Föreningen kommer att sakna Vidar, hans energi och ibland lite vilda idéer, vi hoppas givetvis att dra nytta av Vidars medverkan i den mån han kan och har möjlighet även i fortsättningen.

Vi vill rikta ett jättestort TACK till Vidar för allt arbete och engagemang som han lagt ner under uppbyggnaden av Skällviks Borgs Vänner och för hans räddningsinsats för Skällviks Borg.

Funderingar kring Skällviks Borg.

Man kan fundera på om Vidar visste vad han satte igång när han initierade tanken att rädda den gamla borgruinen vid Yxeltorpsviken.

Det är nu fem år sedan uppöppet i lilla tidningen och fyra år sedan Skällviks Borgs Vänner bildades.

Vidar J. har som projektledare för Skällviks Borg, tillsammans med föreningens medlemmar lyckats få till skötselavtal mellan markä-

Förändringar i föreningen Skällviks Borgs Vänner

garen och Länsstyrelsen. Borgruinen har ur Länsstyrelsens klassificering flyttats till grupp av borgruiner värda att bevara och att insatser med det snaraste bör göras för att stoppa fortsatt nedbrytning av kvarvarande murrester. Ny informationsskylt har satts upp vid borgen och ny hänvisningsskylt vid vägen.

Genom föreningens och inte minst Vidars engagemang har vi påbörjat ett arbete med att göra Skällviks Borg tillgängligt för besökare och att borgens historia görs synlig.

De historiska dokument där Skällviks Borg omnämns har letats fram och finns att läsa på vår hemsida www.skallviksborg.se för den som vill ta del av borgens historia.

Skällviks Borg har sin givna plats i inte bara bygdens utan hela vårt lands historia. Hur kan vi förmedla dess historia vidare till kommande generationer?

Vi har påbörjat en visualisering av Borgen som vi tror den kan ha sett ut. Arbetet sker med utgångspunkt från de dokument som finns, men även från dokument av liknande borgar från samma tidsepok. Av visualiseringen återstår ännu mycket tidskrä-

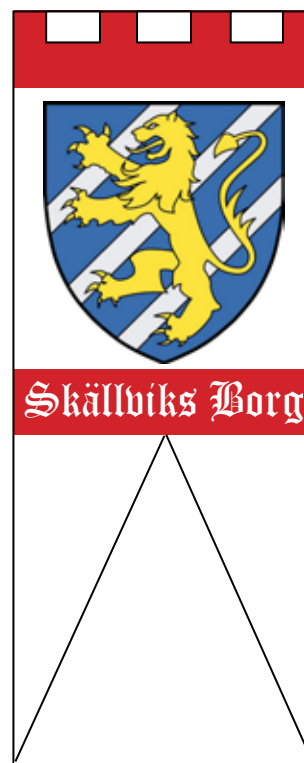
vande arbete. För att slutföra detta arbete fodras att vi kan erhålla bidrag, alternativt sponsorer som kan hjälpa oss med ekonomin.

Skalenliga modeller dels på borgruinen som den ser ut idag, dels som vi tror den har sett ut finns att beskåda på Stadsmuseet S:t Ragnhilds Gille i Söderköping, modellerna är utförda av Ola Lönnqvist.

En spännande idé

Vidar Jansson kom med ett förslag om att bygga upp borgen på sin ursprungliga plats. Ett förslag som inte låter sig göras då forminneslagen inte tillåter detta. Som ett alternativt förslag är att uppföra en "replik" av borgen fast på annan plats i stil med "Guédelon i Frankrike" fast i mindre skala. En första tanke är att ett sådant projekt är helt orealistiskt. Fundera en stund!

Det finns många, från början till synes helt orealistiska projekt som har som blivit lysande succéer. Vi kan bara nämna Kolmårdens Djurpark. Hur många ansåg inte idén att bygga upp en djurpark i Kolmårdsskogarna fullständigt vansinnig. Med facit i hand kan vi väl konstatera, kanske tur att idékläck-

arna stod på sig och genomförde idén.

För att bygga upp en replik av Skällviks Borg fodras avsevärda medel, medel som föreningen inte har eller ser som realistiskt att få bidrag till.

Vid vårt möte (nov 2015) med företrädare Riksantikvarieämbetet, Östergötlands Museum och Söderköpings kommun diskuterades förslaget. Diskussionen kom mycket att handla om rimlighet i förslaget.

Att ett ev. "Projekt" måste föregås av en ordentlig förstudie var alla överens om. Ett så omfattande projekt måste byggas på fakta och hur får vi fram detta kring en borg där det inte finns mer än

några fåtal dokument att tillgå? Föreningen har i nuläget lagt idén att bygga upp en replik av borgen på hyllan.

Hur kan vi gå vidare med Skällviks Borg och dess historia på annat sätt?

Vad sägs om ett "Naturhistorium Stegeborg"?

Runt om i vårt län finns "Naturium" t.ex. vid Tåkern och vid Torpön i Sommen

Ett förslag är att vid Stegeborg på lämplig plats skapa byggnad där vi samlar inte bara Skällviks Borgs historia utan hela bygdens historia men även bygdens natur.

En utgångspunkt för vand-

ringar i vår vackra och historiskt sägenomspunna natur.

Kanske kan byggnaden inrymma museum där vi kan visa upp museiföremål från Hembygds-föreningens samlingar, studie rum för att visa filmer om bygdens historia och natur.

I teknikens värld med visualiseringar m.m. är det bara fantasin som sätter gränser.

Detta "Naturhistorium" skulle, om det kan komma till stånd, inte bli en angelägenhet för Skällviks Borgs Vänner, utan för alla föreningar som finns närområdet med intresse inom hembygd/Kultur/ natur i området.

Tanken är att med detta skapa ett ökat intresse att besöka vår vackra bygd och därigenom öka redan befintlig turistverksamhet men även ge flera arbete inom besöks- och turistnäringen i området. Jag ser i projektet en ökad samverkan mellan företagare inom fram för allt turistnäringen, men även möjlighet för andra företag i området att delta.

Fördelen med ett projekt "Naturhistorium Stegeborg" är att här finns den möjligheten att börja i mindre och hanterbart skala både när det gäller byggnad och verksamhet och att utöka om idén skulle visa sig lyckad.

Visst vore det häftigt om idén gick att förverkliga, låg medvetna om att det är lång och mödosam väg dit. Sanningen är dock att man måste sikta mot skyarna för att nå grantopparna.

Hans Fredriksson
Ordf. Skällviks Borgs Vänner

SOMMARFIKA

- några smakprov

Tänk sommar och fika och direkt dyker det upp en massa spännande minnen och bilder. Sommarfika kan vara allt från en latte på balkongen, kex och saft på badstranden, kafferep med sju sorter i bersån, våffla med sylt och grädde eller kanske en riktigt mäktigt räkmacka.

Sommarfika är ofta också en utflykt. Så härligt att få slå sig ned på ett litet café på en bergstopp eller granne med havet. Söderköping har en hel palett av fikaställen. Oberoende om man befinner sig i stadskärnan eller i mer lantliga miljöer finns det många som kan erbjuda mycket gott att dricka och

äta. Här kommer en presentation av några av dessa.

Detta är bara ett litet smakprov. Information och tips finns i foldrar som kan hämtas på turistbyrå och på webben.

Barbro Mellqvist

Café Korskullen

Korskullen, som ligger ganska centralt i Söderköping, är stadens egna lilla Skansen. I början av 1920-talet fick historiska föreningen S:t Ragnhilds Gille i uppdrag att svara för verksamheten på kullen. Gillet fick också några byggnader till skänks, däribland

ett fiskartorp från Hylinge, en loftstuga från Uggelö och den vackra väderkvamen som stått på Hägerö i Gryt.

Under sommaren finns nu ett café på kullens topp med våfflor som specialitet. Under högsäsong serverar man

också frukost. Under juli månad samlas musikanter från både när och fjärran för att underhålla på söndagarnas allsång.

Caféet, som firar 20 år i år, är öppet 10-18, fre – sön under maj, fr 1 juni 8-18.

SOMMARFIKA

- några smakprov

Trädgårdshotellets Café i Stegeborg

Till Trädgårdshotellets café tar man sig med cykel, bil eller med sitt eget flygplan! För här, en kort bit från Stegeborgs historiemättade slottsruin, finns Söderköpings enda flygplats, inte för reguljärtrafik, men öppet för de gäster som vill anlända ovanifrån.

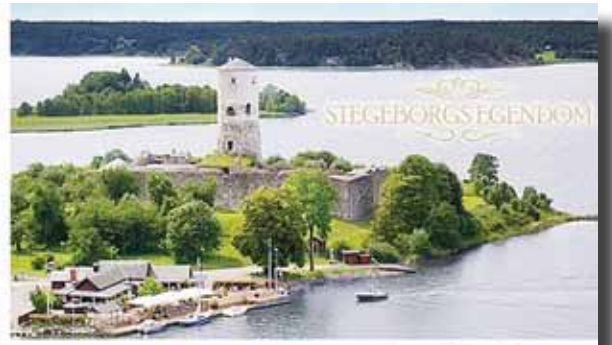
Caféet är inrymt i en byggnad som fram till mitten av 1960-talet hörde till nya slottets trädgårdsmästeri. Kvar från den tiden finns äppelträdgården och en mer

än 100 år gammal vinranka, som fortfarande ger druvor!

Omgivningarna bjuder på lummiga ekbackar och en vacker park som anlagts i anslutning till nya slottet. Före, eller kanske efter fiket, finns här en 18 håls minigolfbana att prova sina krafter på.

Självklart finns hembakt äppelkaka med vaniljsås på menyn.

Öppet: dagligen 27 juni – 14 augusti kl 12-19.

Café Jägmästargården

Många är de barn som lärt sig simma i Klarsjön, en liten insjö med varmt och klart vatten och sandstrand. Till denna sommar har badet fått en ansiktslyftning, bl byggs två nya handikappanpassade mulltoor, parkeringsplatsen görs i ordning, nya bänkar placeras ut och bryggorna oljas.

Halvvägs till Klarsjön finns Café Jägmästargården, kan-

ske ett lämpligt stopp för de som cyklar till badet eller ett eget utflyktsmål.

Här serveras både fika, mat o dryck i härligt lantlig miljö. Hunden kan följa med, barnen kan leka på gräsmattan eller hoppa på studsmattan. Under sommaren arrangeras bl a musikkvällar.

Öppet dagligen 12- 19

Gammaldags kafferep på Thorstorps Gård

På Thorstorps Gård, strax utanför Söderköping kan man förflytta sig 100 år tillbaka i tiden och ta del av ett gammaldags kafferep, som det kunnat gå till på en större gård vid 1800-talets slut.

Vi bakar efter gamla recept och berättar också lite om kafferepets historia. Kafferep dukas upp varannan lördag 12-17 under sommaren from 2 juli. Vi ordnar även kafferep för grupper när ni vill! Pris 159:- inkl kaffe/thé.

Ring eller mejla gärna innan! Tel: 0706-926 737, info@thorstorp.se Hemsida: www.thorstorp.se https://www.facebook.com/thorstorpsgard

Välkomna!!

Sankt Annagården

I det gamla färjeläget vid Lagnöströmmen finns Sankt Annagården, café och restaurang. Hit tar man sig med cykel, båt eller bil. Besökare

rekommenderas också ett ”brobesök” som ger vidunderlig utsikt över fjärden.

På caféet serveras både granglass och havtornstupp, lokalproducerat, ofta hemproducerat och namnsatt för att få besökaren dra på smil-

banden kanske? Eller snål-vattnet att rinna?

Öppet: 18 juni – 21 augusti 12 -20 (ej midsommarafton)

Sankt Anna-paketet, majoritetens förslag

Den politiska majoriteten i Söderköpings kommun – Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet - skickade i vintras ut ett diskussionsunderlag kring utveckling av kommunens östra kommundelar, med ambitionen att samla in tankar och förslag kring vilka utvecklingsinsatser kommunen tillsammans med engagerade boende, företag och organisationer kunde göra för att förstärka Sankt Annas attraktivitet för boende, inflyttare och näringsidkare.

Engagemanget har varit stort och förslag kom in från 30-talet enskilda personer och organisationer och dessa har nu bearbetats till förslag som även presenterats för föreningar i Sankt Anna, föräldrarepresentanter i Mogata och för oppositionen. Förslaget från majoriteten ska sedan behandlas av kommunstyrelsen i maj och kommunfullmäktige i juni.

Majoritetens fokus har varit hur kommunen kan bidra till att skapa bättre förutsätt-

ningar för tillväxt i hela kommunen för såväl näringslivet som bostadsmarknaden. De förslag för den östra kommundelen vi har landat i kommer att öka attraktiviteten för att bo och verka i Sankt Anna-bygden.

Förslagen innebär i korthet:

- Sankt Anna och Mogata skolor förblir egna fullständiga F-6-enheter.
- Pengar för markköp och byggnation av förskola i Mogata tas med i budget 2017-2020.
- Förstärkt föräldramedverkan i Sankt Anna skola (t.ex. lokal styrelse) med målet att på 10 år öka elevantalet med 30 elever.
- Stenbrinken omvandlas till generationsboende med hög tillgänglighet och tillgång till vårdpersonal, med byggstart efter sommaren 2017.
- 8-9 lägenheter kan skapas i det nuvarande huset (Stenbrinken), i varierande storlek och med god standard.
- 40 nya vårdplatser

med inriktning på demens i Söderköpings stad före 2020.

- Planering för gång- och cykelväg Lagnö-Tyrislöt och Söderköping-Mogata startar tillsammans med Trafikverket.
- Fördjupad vision för Tyrislöt ska antas senast

30/9 2016. Detaljplaner i Sankt Anna prioriteras.

- Pengar avsätts för nytt reningsverk i Tyrislöt och utveckling av VA-anläggningar i Sanden.
- Intresseförfrågan bland privata entreprenörer om leverans av mat till skola och hemtjänst i Sankt Anna.

- Bokbuss till Sankt Anna (och Västra Husby) införs senast 2017 i samverkan med annan kommun.
- Samverkansavtal med organisationer i Sankt Anna kring marknadsföring och näringslivsutveckling.

Vill du veta mer om försla-

gen finns pressmeddelanden på kommunens hemsida www.soderkoping.se/demokrati-inflytande/medborgarinflytande/medborgardialog/sankt-anna-paketet eller kontakta kommunalrådet Yvonne Persson 0121-18617, yvonne.persson@soderko-

Under sommarens tisdagskvällar fyller vi Kanalhamnen med sång, musik och dans

Under sommarens tisdagskvällar fyller vi Kanalhamnen med sång, musik och dans. En tradition som för många innebär att ta en svängom på dansbanan, medan andra njuter likafullt med en kaffekorg och sampråk med goda vänner.

Det här är en tradition och ett alldeles gratis och värdefullt

nöje. En gång så självklart i runt om i socknarna och folkets parker, men numera sällsynt och allt svårare att få uppleva. Så ta en tur till Kanalhamnen under tisdagskvällarna och njut av sommaren på ett unikt och gemytligt vis. En sann sommarpärla!

Spelprogram:

Roland Wällberg (28/6),
Finezz (5/7),
Flashlight (12/7),
Briljant Band (19/7),
Ken Kåbes (26/7),
Cirrus (2/8),
Fenderz (9/8)
Blue Print (16/8)

Konstrundan Kultur i Skymning har varit ett stående inslag i Söderköpings kulturår sedan 2004. Under kvällen den 21 maj kan den konstintresserade flanera mellan ateljéer och gallerier, för att där möta många Söderköpingskonstnärer och deras verk.

Rundan, som pågår mellan

18-23 startas med fördel på Rådhuset där deltagaren kan hämta en tipslapp till tipspromenaden som består av frågor hos de olika punkterna på kartan. Den lycklige vinnaren kan sedan ta del av fina konstpriser.

Kultur i skymning arrangeras av Söderköpings Konstförening och Kulturkontoret

i samarbete med konstnärer, föreningar och företag. Tillsammans jobbar de för att sprida Söderköpings breda konstutbud till den nyfikne besökaren. Bland det som erbjuds finns alltifrån fotografi till keramik, textil och måleri. Kort sagt något för alla smaker!

Nye ägaren till lilla tidningen söker fler skribenter

Jag, Åke Serander, har ambition att behålla och förstärka den lokala karaktären av tidningen, söker därför fler skribenter som vill skriva inom skilda områden. Har du kunskap om vad som händer i det område där du bor? Det måste inte vara dagsaktuella händelser utan kan också handla allmänt om området, historian eller om framtiden.

Några områden som skulle vara intressant att utöka bevakningen inom är:

- Mogata/Stegeborg
- Norra respektive södra Skärgården
- Vikbolandet
- Valdemarsvik
- Västra kommundelarna Östra Ryd och V Husby
- Idrott och fritid
- Kultur

Har du andra specialintressen du vill skriva om? Kontakta Åke Serander på telefon: 0121-421 35 eller mail: info@lillatidningen.com
(Till 1/7 2016 svarar Vidar Jansson för tidningen. Meddelanden vidarebefordras till mig.)

Åke Serander

SOMMARFIKA

- några smakprov

Tjärholms skärgårdscafé

Nisse Mattsa kallades mannen som 1849 startade skärgårdens första handelsbod i Tjärholm, Sankt Anna. En livskraftig verksamhet som fanns kvar fram till början av 1960-talet. Idag inrymmer handelsboden café och bageri och är inredd med möbler och andra tidstypiska föremål från tidigt 1900-tal.

Caféet har ett par båtplatser för de som färdas på vattnet. Men caféborden står så nära Lindersfjärden att även gäster som kommer landvägen kan doppa tårna i vattnet medan de avnjuter kaffe med hembakat därtill.

Öppet: 3 juni – 4 september, fre – sön kl 11- 17

Café Thorstorps Gård

Till Thorstorps Gård, med anor från 1700-talet, kan man förstås komma både med bil och cykel, men kanske också på hästryggen! För på gården finns, förutom B&B, butik och café, även ett stall med plats för 16 hästar.

Caféet är inrymt i det moderniserade gamla brygghuset. Ägarna håller både på gamla traditioner och dito recept. Kafferep med minst 7 sorters kakor, bulle, sockerkaka och tårta den 11 juni, 2 juli, 16 juli, 30 juli, 13 augusti och 27 augusti.

Gården ligger ett par km utanför Söderköping utmed Riksväg 210 riktning Linköping.

Öppet: Från 15 maj vardagar 12-18, lör 11-15. Längre öppet vid vackert väder!

Tullan Willén
skriver hur som helst

måste de också i vanliga fall åka om de behöver nya glasögon.

Det märktes på många sätt att vi inte längre befann oss i Sydamerika utan i Polyne-sien. Vi välkomnades med halsband gjorda av riktiga blommor. Varje dag medan vi arbetade fick vi presenter i form av halsband av snäckor. Vi fick ofta höra en speciell sång som sjöngs på deras språk, som också heter Rapa Nui.

Miljön på Rapa Nui var smått paradisk. Temperaturen var alldeles lagom. Vattnet vid badplatsen var ljuvligt varmt. Allt var så fridfullt. Till och med hundarna, som gick lösa överallt, var lugna. Tupparna gol, hönorna gick omkring med sina små kycklingar i släptåg.

Naturligtvis gick vi också en guidad tur för att titta närmare på de berömda statyerna, maoierna, som väl-lat så mycket huvudbry för upptäcktsresande och arkeologer. Öns hela historia är spännande och förbryllande. Den lockar många turister och det har medfört en del restriktioner. Du får till exempel inte lämna gångvägarna som leder dig runt det historiska stenbrottet och statyerna i närheten.

Detta ledde faktiskt till en incident. Vi gick där på höjden med vår guide, Ludo, som fick syn på några turister en bit längre ner, tre män, som trotsade förbudet. Han ropade på dem, men de reagerade inte. Han ropade igen utan resultat. Då kastade han en sten som träffade en av männen. De blev förstås tvärilska och gestikulerade och ropade något ohörbart tillbaka.

Då säger en av mina reskamrater: "Stopp! De är döva!" Han såg vad de sa! Han såg vad de sa!

Det är mycket med språk.

Tullan

Åka, språka, bråka

Att sitta i vårsolen med en kopp kaffe och en god bok. Lyssna på vågorna. Inte som ett kluckande eller skvalpande, utan långsammare, mer som andetag. Dyringar från långt ute på Skagerack eller ännu längre bort.

Som boende i Östergötland är naturligtvis ostkusten den käraste! Med skärgårdar som fortfarande inte är överexploaterade av turism. Ibland önskar jag att vår skärgård kunde vara en hemlighet som det är lika bra att inte så många vet om.

Varför då överhuvudtaget någonsin åka till västkusten? Jo, för att den är på ett annat sätt! För att det är skönt med omväxling! För de långsträckta släta klipporna. Men den är förskräckligt långt borta, västkusten, med två stora sjöar i vägen. Det tar nästan en hel dag att ta sig hit, särskilt om du är billös. "Billös"! Så konstigt det ordet ser ut! Finns egentligen det ordet? Det kanske är ett yrke - en tjej som säljer billetter? Eller är det ett adverb - kan en person uppföra sig lite billöst?

Vad jag menar med ordet är förstås "saknar bil". Och billös är inte samma sak som att vara bilfri. Torg och gator kan var bilfria, vilket betyder att inga bilar får köra där.

Vad krångligt vårt språk kan vara! Det märker jag särskilt när jag nu ibland jobbar med Svenska För Invandrare.

Ett exempel: Frågan "Vad är

en båt?" är ju enkel och rakt på. Men när vi i stället frågar: "Vad är en båt för nåt?" Då blir det plötsligt mycket svårare. Vad är "för nåt" för nåt?

Jag har själv försökt att lära mig spanska (igen) nyligen. Jag skulle åka till Chile och ville kunna både förstå samtal och göra mig själv nåt sånär förstådd. Jag kom dit och pratade så gott jag kunde, fullt medveten om att mitt språk var både fattigt och fullt med fel. Jag pratade ungefär såhär: "Var snäll och sig sätta!" "Jag går leta". "De glasögon till långt bort, de till nära, till läsa."

Det är ganska nyttigt att bli påmind om hur svårt det är att lära sig ett nytt språk som vuxen.

Att jag pratade om glasögon berodde förstås på att jag reste med Vision for All. Organisationen som samlar in bra begagnade glasögon i Sverige och åker till olika platser i världen där personer av olika skäl, oftast fattigdom, har svårt att skaffa glasögon. Vision for All gör syntester och provar ut glasögon gratis.

Vi åkte alltså till Chile. Ganska långt söderut finns en region som heter Bio Bio. Där lever många Mapuche-indianer som tyvärr på många sätt behandlas som en andra klassens medborgare. I staden Tiruha där vi jobbade finns Chiles första borgmästare med bakgrund i denna ursprungsbefolkning. Han var så tacksam att vi kom! Vi hälsade på i hans rum i kom-

munhuset. Det var vackert på ett speciellt sätt, för det var mycket enkelt byggt i ohyvlat virke och plywood. Men det fanns en orsak som var mindre kul, nämligen att en tsunami för några år sen förstört både kommunhuset och en stor del av bostäderna i Tiruha. Så byggnaden var bara tillfällig. Vid något tillfälle fick vi höra att de flesta hus var enkelt byggda eftersom det ändå var sådan risk att de skulle bli förstörda vid nästa Tsunami.

Överallt hälsades vi med kindpussar. Som skygg svensk känner jag mig lite obekvämt med det, men det skulle inte falla mig in att göra på något annat sätt. Kvinnor kindpussar kvinnor, män kindpussar kvinnor. Men däremot kindpussar inte män varandra, utom inom familjen. Här skiljer sig alltså hälsningsproceduren mellan män och kvinnor, och det har förmodligen att göra med machismo-kulturen. Det här är intressant, men inget problem.

Från Chile åkte vi till Polyne-sien, till den ostligaste ön där, Påskön. Eller Rapa Nui som den egentligen heter. Det är världens mest isolerade plats. Där bor bara knappt 6000 personer, och om de vill komma bort någon gång, till exempel för att det är skönt med omväxling, måste de åka flygplan i fem timmar och samtidigt få en tidsförskjutning på två timmar. Då når de Santiago i Chile. Dit

Vi bygger nytt, bygger till, renoverar, byter ut. Allt från grund till tak.

LBM AB
Håkan 0705-777546
www.lbmbygg.se

SOMSTEN

Har Du en gammal sliten betongtrappa?
Vill du ha något nytt som inte alla andra har?
Vi lägger på ett nytt cementbaserat yttskikt
Med stenstruktur och den färg Du vill ha
Som passar till huset.
Skön varm yta, matt eller blank
Slät eller sträv med Antihalk.
Du väljer!
Ring 0707 191926 så får du ett pris.
FRÅN 3 750 Kr färdigt och klart
Inkl.ROT-avdrag

Runqvists Allservice
Hårtoptet
61493 Söderköping
ludde_runqvist@hotmail.com
0707 191926

**Du kollar väl
däcken innan
semesterresan!**

Däckia
Johans Däckservice AB 0121-721730 www.dackia.se

**SÖDERKÖPINGSS
HUNDDAGIS & PENSIONAT**
0704-71 07 53
www.skphunddagis.se

Avant R28 uthyres

Stark och smidig. Bra vid mindre och trånga jobb

Redskap: skopor, grävvarm, gripklo, pallgafflar

Med eller utan förare!

Endast maskin 1500:- första dygnet

därefter 750:- /dygn

400:- /tim inklusive förare

0768-933911 owe.b@hotmail.com

Owe Bergström djur & maskin

Priser är exkl moms. Innehar F-skattesedel

Välkomna till
Café Jägmästargården
Söderköping

21 maj Grillkväll och Musikunderhållning
Mikael Leonardsson

29 maj Hundens dag / Hundutställning

24 juni Midsommaraftonsbuffé (förbokas)
med underhållning av Tomas Brink och Johan Kull

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK

BOKA DITT KALAS DITT MÖTE ELLER EN SLÄKT-
TRÄFF HOS OSS! PLATS FÖR CA 55 PERS (INOMHUS)
Mer info och anmälan på vår hemsida
www.cafejagmastargarden.se eller på tel 0761-383156

Kanalrundan – en skön löparkväll!

Den 21 juni kl 19:00 är det återigen dags för Kanalrundan i Söderköping. I år är det sjunde året som detta femkilometerslopp arrangeras av Skogspojkmans Orienteringsklubb och där Söderköpings företag sponsrar med priser.

Start och mål kommer som tidigare vara i Brunnsparcken. Bansträckningen går längs kanalen och Storån i vår vackra idylliska stad. Den som vill gå eller lunkar medan de mer tävlingsinriktade kan satsa på att bli snabbast och få pris. Har man turen på sin sida finns också lottade priser bland föran-

mälda deltagare att hämta.

Man kan tävla enskilt eller i lag, där ett lag består av fyra löpare, dam-, herr- eller mixlag. Den organisation/företag/förening/förvaltning som föranmäler flest lag uppmärksammas också med pris. Sista anmälningsdag är 14 juni för den som inte anmäler sig på plats senast 18:30. Dock kan man vid direktanmälan inte representera ett lag utan får delta enskilt i dam eller herrklassen.

Förra året var cirka 300 löpare föranmälda, där det stora flertalet var representerade i

de 66 lag som deltog. Efter fullföljt lopp erhåller varje föranmält lag en picknickpåse att tillsammans förära och gemensamt umgås. Kanske kan man diskutera dagens bravader, planera för fortsatt träning och tävling tillsammans eller kort och gott ha en trevlig stund tillsammans.

Anmälningsavgiften för ett lag om fyra vänner, herr, dam eller mix är 500 kr som då inkluderar en härlig picknickpåse! Du som väljer att springa själv betalar 140 kr för deltagande i dam- eller herrklass. Av anmälningsavgiften skänker vi 10 kr/

deltagare till Barncancerfonden. Anmälan görs via mail till kanalrundan@skogspojkmans.se med lagnamn och namn på alla lagmedlemmar eller om du springer själv med namn och klass. Startavgiften betalas på Plusgiro konto 171771-9 Skogspojkmans OK. Deltagande sker på egen risk.

Skogspojkmans Orienteringsklubb hälsar alla hjärtligt välkomna till en härligt skön löparkväll!

Marie Landh

Sportis Camp fyllt av aktiviteter

Kom och testa boxning, bågskytte, simning, klättring, spring-skytte, bollsporter. MTB och flera andra sporter veckan innan skolan börjar. Tisdag 9 augusti startar campen och avslutas på lördagen med en familjedag där alla kan vara med.

För tredje året i rad arrangeras Sportis Camp av Östergötlands Idrottsförbund tillsammans med Söderköpings kommun. Sportis Camp är ett dagläger för dig som går i mellanstadiet, född 2004-2006, och bor i Söderköpings kommun. Under

fem fantastiska dagar erbjuds nya och spännande upplevelser tillsammans med jämnåriga kompisar. Varje grupp leds av våra Unga ledare och pågår under vecka 32, 9-13 augusti. Pris för deltagande är 450 kr, då ingår mat tis-fre samt en fin Sportis Camp t-shirt.

Sista anmälningsdag är 17 juni 2016. Gå in och anmäl er via hemsidan www.rf.se/ostergotland där ni även hittar mer information.

Marie Landh

Aktiviteter på friluftsbadet

Lördag 11 juni öppnar återigen friluftsbadet för allmänheten. Badets öppettider är vardagar 10-20 samt helgdag 10-18, kassan stänger en timme innan stängningstid. Nytt för i år är att Söderköpings Simsällskap erbjuder vuxencrawl steg 1 och 2.

Steg 1 (nybörjare) är den 23 maj-10 juni och 11 juli-29 juli. Steg 2 (fortsättning) 11 juli-29 juli. Kursen innehåller tre tillfällen, måndag, onsdag och fredag, varje vecka under tre veckors tid. Det finns även möjlighet att välja om du vill gå en kurs på morgonen eller kvällstid. I kursen tränar du de olika momenten i crawl samt utvecklar din förmåga att träna på egen hand. I kursen ingår dessutom en del kunskap om enkel landuppvärmning och landträning. Det enda förkunskapskravet till nybörjarkursen är att du kan simma 200 meter varav 50 meter är ryggsim (Vattenprovet) samt är bekväm med att doppa huvudet under vattnet. För mer information och anmälan se www.soderkopingss.se

Möjlighet till motionssim ges måndag, onsdag och fredag från klockan 7 (stängt midsommarafton). Sommarens simskolekurser pågår under perioden 20 juni-29 juli. Anmälan öppnar den 4 april och sker i första hand via hemsidan www.soderkopingss.se eller via NKK:s kansli 011-10 22 40.

Säsongskort säljs både på friluftsbadet och Stinsen. På friluftsbadet kan man även hyra flytvästar, max hyrtid sju dagar. Bokning görs via mail ldrott.fritid@soderkoping.se eller telefon 0121-186 25. För mer info besök www.soderkoping.se

Marie Landh

En gång för alla

Nu är arbetet i full gång med att anlägga den nya tillgänglighetsstigen "En gång för alla". Förra året anlades ett nytt utegym vid Alboga motionscentral, där ca hälften av stationerna handikappanpassades. Kommunen väljer nu att utveckla vidare friluftsbudet i detta område.

Syftet med stigen är att människor med funktionsnedsättning ska få möjlighet att komma ut i naturen och ta del av friluftslivet. Målet är att skapa naturupplevelser för alla. Genom att anlägga stigen i tätortsnära natur ökar det möjligheten att lätt kunna ta sig dit. Vi får också tillsammans med motionsspår, grillplats, skogslekplatsen "Kottebanan" och utegym, en samlingsplats för alla, både gammal som ung.

De åtgärder som genomförs är en förbättrad parkeringsyta med två HCP, ny entréportal från parkeringen, marketablering runt 1 km-slingan vid fältet samt röjning och gallring utefter slingan. Grillplatsen rustas även den upp med nya bord och bänkar så att även rullstolar lätt ska kunna ta sig fram.

Marie Landh

Premiär för bakluckeloppis

Söndag den 29 maj klockan 11-15 anordnas för första gången en annorlunda loppmarknad i Mogata. Då är det bakluckeloppis som gäller vilket har blivit oerhört populärt och är en enkel form av loppmarknad, det är bara att lasta bilen och åka iväg.

Stegeborgs IF står som arrangör och det sker på fältet vid idrottplatsen Häggvallen i Mogata. Kostnad 100 kronor per bil/plats. Ingen föranmälan krävs, serveringen är också öppen.

Marie Landh

SOMMARFIKA

- några smakprov

Vänneberga gård

Äppelträd, renrasiga ankor, fröer, plantor och linoljefärger är bara exempel på gårdens meny och utbud.

Vänneberga ligger på vänligt cykelavstånd från Söderköping men har också gott om p-platser för bilburna besökare. Så småningom kan man kanske också anlända med båt, kanalen finns inom en armslängds avstånd, det är bara bryggan som saknas till denna säsong.

I övrigt är det mycket som kommit på plats det senaste halvåret, ett nytt kök, matsal med plats för ett 80-tal gäster och en stor altan med utsikt över både kanal och de vackra jordbruksomgivningarna.

Caféet har öppettid dagligen och serverar hembakat, närodlat och ekologiskt för både café- och middagsgäster.

Öppet: mån-fre 9-18, lördag-sön och helgdagar 11-16

STADSKÄRNAN I

Söderköping

Handla lokalt med vårt unika mynt!

Myntet är unikt och har tagits fram för att få handeln att stanna kvar i vår stad. Det populära Söderköpingsmyntet fungerar som ett traditionellt presentkort och gäller hos föreningen Stads kärnans medlemmar, se www.isoderkoping.se

Myntet finns i valörerna; 100, 250 samt 500 kronor och går att köpa hos Guldmakeriet och på Söderköpings Brunn och Turistbyrån.

Söderköpingsmynten är en perfekt gåva till jubilarer, brudparet eller till studenten

Föreningen Stads kärnan önskar Dig trevlig handel i Söderköping och en riktigt skön sommar!

Skrothandlare emellan

Bengt Axmacher
bengtax@telia.com

Året var 1945. Jag var nio och förstod att Jesus föddes för 1945 år sedan. Min bror Hasse, sju år, kunde ännu inte räkna så långt. Att det var krig i världen visste vi båda. Nere vid stora vägen från Taberg till Jönköping fanns Konsum. På vår sida vägen låg Ålderdomshemmet, snett emot bland ett tiotal höga tallar fanns ett skyddsrum, nergrävt till hälften, timrat i väggar och tak och täckt av ett berg av morän och grus. Där skulle alla vi i Slätten - norra delen av Norrahammar - gömma oss om bombplanen kom.

Norrahammars Köping var ett brukssamhälle i Tabergsådalen, en lång dalgång som börjar vid Taberg och slutar norrut mot Jönköping. Stora vägen var då en grusväg. Trafiken bestod mest av cyklister, fyra gånger om dagen, utom söndagar, av flera hundra, när arbetet började klockan åtta, när alla kom hem för middag klockan tolv, när de återvände till Bruket klockan ett och trampade hem igen klockan fem. Bussen till stan passerade fyra gånger om dagen, Fagerbergs gengasdrivna volvotaxi kunde ses då och då, hästskjutsar titt och tätt liksom springschasar på paketcyklar, skolungar till fots eller på cyklar, och gräsparvar som lyfte i små flockar från oräkneliga högar av hästpilling. Förutom vägen fanns järnvägen där ett

ånglok stänkade upp i morgonväkten med material till Bruket, och rullade tillbaka i den milslånga utförslopan in till Jönköping vid fyratiden med färdigt gods.

Mellan vägen och järnvägen rann Tabergsånen, ibland ett par meter bred, ibland tio till femton, för det mesta i raskt lopp, glatt skuttande över otaliga större och mindre stenar. Vattnet var gulrött i färgtonen och grumligt, inga fiskar syntes leva där och knappt fåglar heller annat än mitt i samhället där det fanns en kraftverksdam. Mängder av gräsänder åt sig där feta på osålda bullar och kakor från Solviks konditori. Dammen slutade i Brusahål med ett vattenfall och en träkulvert, en meter i diameter, som ledde vatten till ett kraftverk en halv kilometer nerströms mitt i ån. Det försåg Slätten med 110 volts ström. Kulverten svävade över ån på betongstolpar, på åtskilliga ställen läckte det i små vattenstrålar som sprutade högt i skyn av trycket.

Den fuktiga ytan kring läckorna täcktes av grönslick. Det gick att gå uppe på kulverten men risken att halka och trilla i ån var avsevärd. En del barn var förbjudna av föräldrar, några lydde, men de flesta gick där ändå. För Hasse och mig rädde inget förbud. Vi brukade sitta på ändan och kana på stjärten över de halla, blöta partierna. Spännjärnen som gick runt kulverten och höll ihop den gjorde oss illa, men inte så farligt. På detta sätt blev vi modiga mindre män allihop. Ingen skadade sig allvarligt.

Sveriges Scoutkår ville entusiasmera ungdomar att bidra till folkhushållet. Vargungarna, som vi var med i, delade ut kuponghäften med olika sätt att samla poäng. En jämnårig kompis satsade på kaniner som gav hög poäng. Jag plockade kottar att användas som bränsle, Hasse blev skrotsamlare. Jag hjälpte kompiserna repa maskrosblad, han mig att plocka kottar. Hasse ville vara ensam om skrotsamlandet. Med

en rostig barnvagn hittad på soptippen, gick han från hus till hus och letade på egen hand i skrothögar, på vindar och i röriga garage och fick visa upp fynden för givarna.

Vårt hus låg en bra bit upp på Tabergsådalens branta östra sida. Adressen var Terrassgatan och vårt hus låg på en hylla ovanför gatan, som knappast var en gata utan en smal grusväg. På andra sidan av den var det en brant slänt ner till Thalins hus. Gubben Thalín var skrothandlare och nu, när kriget uppenbarligen närmade sig slutet, hade han kommit över en gammal gengasdriven lastbil, som armén inte ansåg sig behöva. Hasse var hela våren 1945 daglig besökare med en barnvagnslast av gamla rostiga spisringar, buckliga grytor, kartonger med spik så krokiga att ingen orkade banka dem raka och massor av annat smått och gott och rostigt.

Han fick inte bara talrika underskrivna kuponger om mottaget prima skrot utan också ett flertal blanka enkronor för sitt slit. Fram i maj hade han en hel liten förmögenhet jämfört med min ynkliga poängskörd på kottplockning och fåtaliga 10- och 25-öringar snart förbrukade på lakritsringar och 2-öreskola.

I slutet av maj var alla hus i Slätten, det revir Hasse stakat ut åt sig, besökta och han hade allt mindre att visa upp för Thalín men fann snart på råd och blev sakletare i ån. Barföta klev han försiktigt omkring med byxbenen uppkavlade. Med trevande små fötter på den minst sagt besvärliga åbotten letade han sådant som inte gick att se i det grumliga vattnet. Tröjan lämnades i land för att han skulle nå till bottenfynden med händerna. Lättast att komma ner i ån var det på

de femhundra meterna under vattenkulverten från dammen till kraftverket. Här låg inga hus i vägen och landsvägen gick på sina ställen tätt intill åkanten. Bäst av allt var att det fanns gott om bockade bultar, breda rostiga tunnband och bultstänger; rester sedan den tid då kulverten byggdes, trodde far, som intresserat följde Hasses förehavanden. I juni, när D-dagen just passerats, var hela avsnittet av ån undersökt och det blev åter glest mellan fynden.

Längre ner än till kraftverket var svårt att komma. Strömmen blev stridare eftersom vattnet från kulverten nu anslutit sig till ån igen. Dessutom låg en rad av hus mellan ån och stora vägen: från konsum längst ner, förbi några privatvillor, sedan ett hus med en outhyrd affärslokal och en emaljerad skylt med Pellerins Margarin på och därefter Hallbergs Kortvarulager och sist en privatvilla igen. Därefter närmade vägen sig ån med en ganska skarp S-kurva. Det var i kurvan han ställde barnvagnen, när sökandet i pågick. Nu hade han nästan gett upp, men tyckte att ett sista frest ändå skulle prövas. På tillbakaväg med bara ett ynka halvt tunnband i fångnet kände han något hårt, runt och avlångt under sin ena fot. Efter en stund kunde man se honom på knä i vattnet med ett saligt grin skyffla undan grus i botten och lyfta bort stenar som han rädde på. Det var ett fint fynd, röret var grövre än hans handled och endast obetydligt rostigt. Dessvärre låg det ett par decimeter djupt och en bit ner i gruset. Han lyckades frilägga en knapp meter. Sedan drog han och slet allt vad han kunde, men röret satt som berget och gick in under en stor sten som han inte lyckades vräka bort.

Hasse gav sig inte. Han drog på sig tröja igen och strumpor och stövlar, lade sitt halva tunnband i vagnen och traskade iväg. Vid konsum böjde han åt höger uppför backen till Terrassgatan, men innan han var uppe på vår gårdsplan tog han den branta backen ner till Thalins. Gubben var hemma. Han slängde upp det halva tunnbandet på sin maskeringsmålade gengasdrivna skrothög till lastbil och hörde sedan på brorsans redogörelse för situationen i ån strax ovan kraftverket.

Thalín fyllde på vedbitar i gengasaggregatet, tände på och stängde luckan. Han tog med sig Hasse ner till sitt garage och de återkom med en grov kätting, kanske 10 meter lång, som lyftes upp i lastbilshytten. Så lyfte Thalín upp Hasse och satte sig själv i förarsätet. Det dröjde ett slag innan han fick igång motorn och på lägsta växel kröp lastbilen sakta uppför backen för att sedan öka farten i utförsbacken. Framme vid vägkröken stannade de, steg ur och plaskade tillsammans ut i ån. Thalín blev klart intresserad och vadade tillbaks efter kättingen som med lite möda drogs under röret två varv innan han vant trädde en länk på tvären genom en annan och satte en sprint i. Sedan plaskade de tillbaks. Thalín ställde bilen snett över vägen som tursamt var bred här i kurvan och så backade han ner mot ån så långt han vågade och lade sedan andra kättingänden över bilens dragkrok. Hasse fick ställa sig vid sidan, om det mot förmodan skulle komma någon bil. Ett par äldre grabbar på cykel stannade och sällade sig till honom. Så lade Thalín i lägsta växel igen och gasade så mycket det bara gick. Nu var aggregatet varmt och gav bättre utbyte och varterfer spändes kättingen och det hördes på motorn att det började bli tungt.

Långsamt drogs röret till ytan och meter efter meter visade sig ovan vattnet. Stenar rörde sig oroligt och välte undan för att släppa fram det. Så böjde röret sig där kättingen gick runt och motorn ökade varvet. Det knakade till, först vek sig röret och sedan gick det av med en smäll. Den spända kättingen föll med ett plask i ån. Den ena halvan av röret, den ner mot kraftverket, försvann i värdigare takt under vatten. den andra lade sig mot ett par stora uppstickande stenar. Rent vatten sprutade ur röret i en lång bäge ner i ån.

Nästa dag, bland andra feta rubriker i Smålands Folkblad om de allierades framsteg med brohuvudena vid Engelska kanalen, hade Hasse också fått en plats.

Sju-årig pojke i Norrahammar säljer en del av kommunens vattenledning.

Tio fastigheter utan vatten.
Skrotsamlare utskrattad.

Bengt Axmacher

HÄLLA STORGÅRD'S
TRÄDGÅRDS SERVICE

50% I RUTAVDRAG!

PLANTERING - RABATTER - OGRÄSRENSNING

TRÄDBESKÄRNING - GRÄSKLIPPNING

STENLÄGGNING - GRÄVNING

TOMTPLANERING

RING OSS PÅ : 070 678 69 13

Att använda örter och vilda växter

Vilda rosor (Rosa spp.)

Rose-Marie Wilkinson
r.wilkinson@telia.com

Rosen är en symbol för kärlek och vi har njutit av rosors doft, blomprakt och läkande krafter i mer än 5000 år. Men har ni tänkt på att det växer vilda rosor i Sverige? Kanske har ni sett nyponen på vintern när de lyser röda mot annars färgfattig omgivning i skogen, men visste ni att de klassas som 'superfood'?

Hos oss växer ett tjugotal vilda rosor i skog och mark. De vanligaste är:

Nyponros (*Rosa dumalis*)

med mörkrosa blommor och **Kal stenros** (*Rosa canina*) med vita-blekrosa blommor kan bli upp till 4 meter höga. De uppenbarar sig ibland plötsligt i trädgården vilket kan visa sig smärtsamt då de har kloliknande taggar. De blommor oskyldigt och vackert juni-juli. De röda nyponen (som rosfrukter kallas) är ovala.

Den man kanske känner igen bäst är **Vresrosen** (*Rosa rugosa*) då den är förvildad och även odlas i trädgårdar. De himmelskt doftande, mörkrosa blommorna får vi njuta av länge, den blommar juni-oktober. Dess röda nypon mognar vartefter och är stora som körbärstomater, men plattare. Stammarna på busken har täta, korta taggar och den blir upp till 2.5 meter hög.

Rosens historia är lång och intressant och väl värd att läsa mer om.

Matlagning

Kronblad: De färska, söta och syrliga kronbladen **innehåller vitaminer och antioxidanter**. Man kan göra rosenolja, rosensocker eller salt, rosenelé/marmelad, saft/dricka, te, desserter, maränger, likör, glass, nyttiga dekorationer på sallader, drinkar och färtor (även kanderade). Det blir en blomstrig doft och smak.

Nypon: Vitamin- och mineralbomb – **en av de mest C-vitaminrika frukterna!** Använd de rensade nyponen färska, torkade, frysta eller som nyponpulver. Förslag är nyponsoppa, mos, te, sylt, desserter, i sallader, bröd och kakor eller strö över müsli och gröt.

Massor av recept finns på nätet.

Hälsa och örtmedicin

Kronblad: Innehåller bl a vitaminer, mineraler, antioxidanter och eteriska oljor.

Dessa kan användas till att göra en olja för huden som verkar **lugnande, läkande och antiseptiskt**. Hör av dig till mig så berättar jag hur man enkelt gör oljan.

Nypon: Innehåller bl a rikligt med A- och C-vitamin, antioxidanter, flavonoider, garvämnen, fruktsyror och mineraler.

Den höga halten av C-vitamin och antioxidanter skyddar kroppens celler

mot fria syreradikaler som annars försvagar immunförsvaret och påskyndar åldrandet (liknas vid 'rostskyddsmedel för kroppen').

Nypon används i örtmedicinska sammanhang till en lång rad besvär såsom **vid ledvärk och inflammationer**, infektioner, för att stärka immunförsvaret samt att stärka blodkärlen och göra dem mer elastiska. Förr användes de bl a vid skörbjugg.

Hildegard von Bingen skrev på 1100-talet att nyponsoppa är bra vid stressmage och nervösa magproblem och även idag används nypon för att stödja matsmältningen.

Nypon(skals)pulver: Kan köpas i väl sorterade livsmedelsaffärer. Pulvret smakar gott och strös över mat. Tag 1 tsk pulver varje dag som ett naturligt, hälsosamt och förebyggande tillskott. Pulvret är dessutom utmärkt vid konvalescens.

Lite övrigt: Man kan köpa en underbar eterisk olja som heter

'Rose Otto'. Används både för fysiska (liknande ovan nämnda) och psykiska besvär (t ex stress, sömnproblem). Den är dyr pga att enorma mängder rosenblad behövs för destillationen, men bara en droppe behövs. Åt gången.

En studie vid Sveriges Lantbruksuniversitet som publicerades 2004 visade att ämnen i extrakt av nypon hämmar delningen av tjocktarms- och bröstcancer celler.

Hur gör man?

- Både enklare vilda och ståtliga odlade (obesprutade!) rosors kronblad och nypon kan användas som mat och i örtmedicin.

- Rosens kronblad (från doftande rosor) plockas när de ser fina ut och dras försiktigt av från blomfästet. Då rosor blommar från juni till sent på hösten har man tillgång under många månader.

- Nyponen mognar succesivt under sensommaren. Plocka dem med handskar och sax. **Lättast är att använda Vresrosen nypon då de är störst och mjukast.**

- Rensa genom att dela nyponen och ta ut fröna (fröna används inte i detta sammanhang, kan klla lite) och innanmätet. Man använder bara 'skalet'. Lite pilligt men värt det! Använd/ät råa, förvara i kylan några dagar eller torka (i små bitar för att sen finkrossa eller göra nyponpulver). Man kan även frysa in rensade nypon i bitar eller mixa till mos först (isbitformar är bra då kan man ta ut i portioner).

- Nypon kan också kokas hela tills de blir mjuka och passerar sen till mos.

- Jag har plockat och ätit nypon i februari. De ser inte så fina ut men frost förstör dem inte, tvärtom gör dem sötare. Och lätta att rensa – bara att klämma ur kärnorna. Perfekt C-vitamintillskott på promenaden, speciellt välkommet på vintern!

Andra användningsområden

Rosor har använts för skönhet och doft i tusentals år och ingår än idag i parfymer, hälso- och hudvårdsprodukter.

Text Rosenserien är ekologiska ansikts- och kroppsprodukter som är baserade på den helande och väldoftande eteriska rosenoljan. Produkter som tar vara på rosens helande och vårdande egenskaper. Därför kan den även användas av personer med känslig, torr eller åldrande hud. Huvudkontoret ligger i Valdemarsvik.

Blomsterspråket

Att bli överraskad med en bukett rosor är förtjusande! Om man använder blomsterspråket så betyder röda rosor 'Jag älskar dig', vita 'Jag älskar din själ', gula 'Jag har det gott ställt' och rosknoppar 'Jag har älskat dig länge i smyg'.

Hur många rosor man ger har också betydelse. Man behöver inte köpa en stor bukett utan

det räcker med en enda ros om man vill säga 'Du är mitt allt'.

Både kvinnor och män uppskattar att få en blomma ibland.

Visste ni att...

- Regeringskvarteret Rosenbads namn härrör från badhuset som byggdes där 1684. Vanliga bad erbjöds samt bad med rosenolja för medicinsk effekt.
- Taggiga rosgrenar kan användas som naturlig taggtråd.
- Till Alla Hjärtans dag såg jag chokladdoppade röda rosor i blomsteraffären. Funderar på vad mottagaren gör med gåvan.
- Rosens Dag är 2 juli 2016

Slutligen

Wilken lycka att vi i vår del av Östergötland har vilda rosor i naturen och flera vackra rosenträdgårdar bl a i Hagaparken och vid Hotellplan mitt i Söderköping. Stanna upp ett ögonblick och beundra 'Drottningen bland blommor'. Se skönheten och känn varierande dofter på olika sorter. Lyssna på lyckliga bin som älskar rosor lika mycket som vi gör. **Trevlig sommar!**

Mina tidigare artiklar i lilla tidningen i serien Örtkorgen finns på: <http://lillatidningen.com/tidningar/>. Se utgåvorna under '2015' och '2016'.

Några litteraturförslag:
Bilski Ullmark, Susanne, *Aromaterapi för alla*, Artaromaförlaget, 2006
Ingmanson, Inger, *Naturens läckerheter*, Prisma 2003
Nilsson, Siv, *Alla slags rosor*, ICA-förlaget

Var alltid helt säker på att ni identifierat växten korrekt. Om ni är osäkra på om, hur eller när en ört kan användas bör ni konsultera en örtekännare.

Rose-Marie Wilkinson

Rose-Marie är utbildad Örtpedagog och Örterapeut. Hennes specialinriktning är på nordeuropeiska läkewäxter (fytomedicin), läketräd, ätbara vilda växter och ogräs. Växter som vi har här i vår natur eller i trädgården och som alla kan plocka själva.

Hon behandlar ett brett spektrum av besvär med örtterapi som komplementärmedicin, håller föreläsningar, örtvandringar och kurser i bl a örtmedicin och matlagning med vilda växter och ogräs. Rose-Marie bor sedan ett antal år strax utanför Söderköping.
Kontakt: Email: r.wilkinson@telia.com
Tel: 0730 224570.

Maj 2016

Fix
konditori

0121-13960

Figurtårter
Smörgåstårter
Färskt bröd
Smörgåsar
Konditorivaror

Öppet
Mån-fre 8-18
Lör 9-14

FIX PUNKTENS
SKO & NYCKELSERVICE

**Köper & säljer
beg. cyklar**

Cykel- & nyckelservice

0121-14765, 076-0522470

Vard 120-18 Lörd 10-13

**Tårter
Smörgåsar
Smörgåstårter
Hembakat bröd
Exotiska bricker**

**Eget hantverk
från utsökta råvaror
till det läckra
på ditt bord**

TårtFixa'n

0121-15555 0739-624646

**Sommar-
erbjudande**

Träna för 150 kr i veckan t o m 21/8
Du väljer själv hur många veckor
du vill träna

En kortavg på 150 kr tillkommer

TRÄNINGSVÄRKET

För mer info eller boka din medlemsrådgivning
traningverket@telia.com
eller ring 0121-142 61
www.traningverket.com

Under de sista två åren har Medeltidscentrum, tillsammans med Särskolan, Vetenskaparna och Sofies gård, drivit projektet "Installationen Ylva och Toste", med ekonomiskt stöd från Arvsfonden.

Tillsammans har vi gjort en interaktiv installation som visades under förra sommaren på Stinsen. Här kunde barn och unga spela ett dataspel om medeltiden mot en fem meter bred duk. Spelet styrdes med kroppen. När barnen tröttnat på det digitala kunde de prova kläder, spela brädspel, prova olika hantverk, försöka tända eld med flinta, väga och mäta med gamla mått m m i en väldigt analog utställning.

Arbetet i projektet startade med några workshops i särskolan och hos vetenskaparna med konstnären Mimmi Tollerup. Barnens frågor och tankar snappades upp och blev utgångspunkt för innehållet i installationen. Processen med att göra själva spelet blev intressant och lärorik - vem kunde ana hur många illustrationer som skulle gå åt - illustrationer som består av massor av smådelar där sedan vartenda litet ögonbryn måste sitta på rätt plats i rätt "lager". Det blev en lång process med många tekniska och tidskrävande utmaningar! Men desto mer tillfredsställande när man kunde styra sländan mot olika utmaningar på den stora duken. Särskolan var testgrupp och en ovärderlig hjälp för att få snabba och ärliga svar omkring arbetet.

Särskolan har också varit testgrupp under arbetet med att göra om installationen till en app. Förutom spelet innehåller appen en berättelse om Ylva och Toste, illustrerad av Mimmi Tollerup. Den avslutas med en "cliffhanger" för att locka till eget berättande i ord och bild. En annan del i appen är "upptäck" där man i spelets olika scener kan klicka och få fram fotografier på medeltida fynd från Söderköping. Dessutom finns ett quiz för alla åldrar med 100 olika kluriga frågor om medeltiden. Appen "Ylva och Toste, ett äventyr i Söderköpings medeltid" kommer att finnas gratis för surfplattor, Ipad och Android, lagom till sommarlovet startar.

Monica Stangel Löfvall
Medeltidscentrum

Ylva och Toste – nu som app

KAREM Livsmedel
på Fixområdet

- Frukt och Grönt
- Konserver
- Nötter Klass 1
- Kryddor
- Kryddörter
- Lösvikt Oliver, Feta Ost, Inlagda

Höga Kvaliteter med Låga priser

076-2044566 073-9315638

WWW.LEKDAX.COM
Leksaker för alla tillfällen

Klipp ut och ta med annonsen till butiken så får du

**20 %
rebet på en valfri vara**

Gäller t.om 18 juni 2016 & på ordinarie priser, kan ej
kombineras med andra erbjudanden.

www.lekdax.com 0121-13230, Fixgallerian
Ringvägen 44, 614 31 Söderköping

Nyheter i årets Gästabud

Tiden går rasande fort – nu är det snart dags för ett nytt gästabud! Just nu jobbas det som intensivast med planering och att få klart de sista bitarna i programmet. När Gästabudet går av stapeln, den 26-28 augusti har sommaren börjat falna och höstmörkret komma. Då är det desto mera stämningsfullt med facklor, eldar och eldshow.

Årets stora nyhet är en konsert/musikfestival på lördagskvällen. Det blir allt från visor till metal, allt med en smak av medeltid. Under kvällen hettar det till rejält när Trix bjuder på stor eldshow. Bastardus är kvällens smågalna konfencierer med sång, spex och uppvärmningsföreställning. Musikfestivalen pågår hela kvällen och som gäst kan man komma och gå hur man vill. Det kommer att finnas mat och öl att köpa inne på området. Så ladda för en helkväll på en av sommarens sista utomhusfestivaler med Trix, Loke, Jordbrand, Vagando, Stormfrun, Obscuris orbis från Estland och Black Magic Fools. Biljettpriset har satts till låga 250 kr som kommer att finnas on-line från juni.

Trix kommer förstås i vanlig ordning att hålla en eldshow i på fredagen också för dem som vill njuta av eld och lågor i lite större stillhet.

Nytt för i år är också att maten flyttar till Hagatorget som har bättre plats för mingel bland de lockande matständerna eller att slå sig ner och njuta av mat och musik från scenen. Rådhusorget/Fiskartorget blir aktivitetstorg med många olika aktiviteter för barn i olika åldrar.

Det kommer också att bli föreställningar på Vallbergs gård; Magiska mysterier med Doktorn & Arkadia, som ju blivit riktiga Tv-kändisar i "Mysteria" under året! Bastardus kommer också att finnas på Vallbergs gård med sin humoristiska saga "Ronja lajvardotter".

Boka in 26-28 augusti i kalendererna och börja sy på kjortlarna så ses vi i folkvimmel!

Söderköpings Gästabudsförening
Monica Stangel Löfvall

Korps

Välkommen till vår butik

Vi har ylletyger, linnetyger, garner, hantverk, och mer inom vikingatid och medeltid

Vi finns på Margaretagatan 47 på Fixområdet i gränden mellan Willys och Apoteket

www.korps.se

En av Sveriges största tygaffärer
Massor med sommarnyheter
Reatyger för 30:-/m

Vardagar 10-18 Lördagar 10-14 Söndagar 11-15

webshop
www.jofotex.se
0121-13440

BETTIFIX Mingelkväll

Den här annonsen är en biljett till en trevlig kväll hos Bettifix.

Kom och prova kläder, bli inspirerad och få råd och tips. Vi bjuder på vin, cider och snacks.

25/5 kl 18

Klipp ut annonsen och lämna den i butiken senast 24/5
Fixpunktens köpcentrum
Hoppas vi ses!

Välkomna önskar Bettifixtjejerna
Mån-Fre 10-18 Lör 10-14 0121-21404

medisox

**Fabriksförsäljning
Stödstrumpor**

Välkomna till vår butik!

Comfort - Trend - Office -
Hiking - Travel - Sport

**Stöd-/kompressionsstrumpor
till fabrikspriser!**

Öppettider
Mån-fredag 8-18 *
Lördag 10-14

Sommartider
vecka 27-32
*mån-fre 8-15

www.medisox.se
Medisox AB
Ringvägen 44
Fixpunkten
614 31 Söderköping
tel 0121-159 40
medisox@telia.com

10% mot uppvisande av denna kupong.
KAN kombineras med andra erbjudanden!

MED OMSORG OM ALLT

- från sakerna vi säljer till människorna vi hjälper

Söderköping

Hagatorget 1
072-508 04 30

Norrköping

Finspångsv. 27
011-17 16 00

www.brabegagnat.se

ning Helvigs krona". Året är 1281 och drottningens krona är försvunnen strax innan kröningen. Här måste de båda medeltida barnen Ylva och Toste ha hjälp att leta! De kan ju inte läsa och hittar inte riktigt nu när allt är så modernt! Med hjälp av ledtrådar och karta leds man runt till 11 olika platser där en klurig fråga ska besvaras. De elva svaren bildar en kod som leder till... ja, det återstår att se. Små presenter och chans att vinna Stads kärnans presentkorts-mynt väntar de

som klarar av att hitta kronan.

Skattjakt är en typ av enkel aktivitet för barnen som efterfrågas av våra turister och blir ett lättsamt sätt att visa upp staden, affärerna och vår medeltida historia. Och det är förstås inte bara till för turisterna utan ta gärna en tur med barn och barnbarn i sommar!

Monica Stangel Löfvall,
Medeltidscentrum

Skattjakt brukar alltid engagera stora som små barn. I år erbjuder Medeltidscentrum tillsammans med Stads kärnan två olika jakter i centrum - för just stora och små barn. För de minsta kommer det att finnas en rättjakt - hur många råttor finns mellan Stinsen och Paviljongen på Vintervadsgatan? Råttorna sitter listigt utplacerade i skyltfönster och kan vara gulliga och luddiga, äckliga och fula, tvådimensionella och tredimensionella.

När man använt både fingrar och tår för att räkna ihop antalet så får man en fin råttbild skapad av konstnären Mimmi Tollerup i present. Passar från 3 år och uppåt.

För de lite större, läskunniga barnen finns "Hitta drott-

Låt barnen gå på jakt!

Välkomna till Örtagården i Söderköping

På Skönbergagatan mitt i Söderköping ligger denna vackra oas!

Örtagården är öppen för besök året om under dagtid (fram till 21:00). Den är bemannad tisdagar och lördagar 10:00-13:00 april till oktober då vi även har plantförsäljning.

Vad är en örtagård?

En fin samling mycket intressanta och användbara örter: kryddörter, ätliga växter, traditionella medicinalväxter, bär, gammaldags sorter och giftiga växter. Växterna är markerade med skyltar så att man kan lära känna dem. Lärorikt och som ett levande "uppslagsverk" för både odlade och vilda växter!

Kanske får du också inspiration och nya idéer för örter till köksfönstret, balkonglådan eller trädgården, samt vad man kan plocka i skog och mark?

Program 2016

I Örtagården växer många sorters ljuvliga rosor. Kom och titta när de är som finast på sommaren. Rosens Dag är 2 juli.

Örtagården är bemannad 3 juli för Tusen Trädgårdar. Det är ett initiativ för att öppna och visa trädgårdar, även privata, för besökare en speciellt utvald dag vartannat år.

Svenska Örtsällskapet har valt 6 augusti som Örtens Dag. Blåbär har valts till årets ört 2016. Det passar ju utmärkt då blåbär finns i stora delar av Sverige och ses som ett superbär, både som kost och inom örtmedicin.

Under Medeltidsdagarna i slutet av augusti har vi aktiviteter i trädgården.

Önskar du mer information om Örtagården och vad som händer här, så besök gärna vår hemsida (se nedan).

Trädgården och terrassen

Passa på och kom in med jämna mellanrum för att njuta av de vackra växterna, underbara dofterna och lugnet när du har vägarna förbi. Och varför inte ta med fika, lunch eller picknick och sitta på vår terrass? Vi välkomnar individuella besökare, grupper, skolklasser och företag

Örtagården genom årstiderna

Örtagården förändras hela tiden och med årstiderna. Den spirar med livslust och energi på våren, på sommaren överträffar blommorna varandra med skönhet och doft, färgsprakande lövverk och frukt på hösten och vilande vit på vintern.

Vill du stödja Örtagården?

Vi välkomnar också alla som är intresserade av att vara mer aktiva och involverade t ex med att pyssla i eller bemanna trädgården. Hör gärna av dig till oss.

Örtagården är en ideell förening så stöd från medlemmar och sponsorer är viktigt så att vi kan fortsätta arbetet. Medlemskap kostar 100 kr per person, 50 kr per extra familjemedlem/år. Bankgiro 5427-3974 eller Swish-nummer 0709565337. Hemsida: www.ortagarden-soderkoping.se

VÄLKOMMEN!

Rose-Marie Wilkinson
Styrelsemedlem, Örtagården Söderköping

Gatufestivalen

Den 18 juni välkomnar Söderköping närmare 400 musiker och dansare till Gatufestivalen Musik och Dans. Det blir ett brett utbud, med både musik och dans från olika tider, traditioner och stilar.

Anmälningstiden löpte ut samtidigt som våren äntrade scenen på Valborg. Just nu arbetar en planeringsgrupp bestående av Tf Kultursekreterare Karolina Nilsson och Evenemangskordinator Susanne Werthén på dagens upplägg och ett som är säkert är att det kommer finnas något för många smaker!

Likt förra året är planen att bjuda upp till dans på Hagatorget under kvällstid, dit alla danssugna kan komma och snöra på sig dansskorna. Inga krav på vad en ska kunna, utan finns det dansvilja finns det också band som spelar upp till dans. Torget skall fyllas av ljudet av sköna toner och dansande fötter!

I år kommer också Östergötlands Spelmansförbund som under dagen arrangerar Pelle Fors spelmanstävling. Där ställer deltagare från sydöstra Sverige upp med tre bidrag var som framförs på öppna spelningar under hela dagen. Framåt eftermiddagen framförs sedan de vinnande bidragen på en av Musik och Dans stora scener.

Evenemanget börjar närma sig sitt 20e år och har sedan 1998 samlat hundratals musiker och dansare i alla åldrar på stadens gator och torg.

SUNCOVERS™
These Sunglasses fit over your Optical Frame.

Polaroid
Polarized Suncovers™

Optiker Andersson Var rädd om dina ögon
Skönbergagatan 9 Söderköping
Tel 0121-131 20

Välkommen in!
Öppet måndagar & torsdagar 9 - 17
Kom gärna in, så bjuder vi på en kopp kaffe!
HÄLSNINGAR MARIE ANDERSSON, FONUS SÖDERKÖPING

FONUS
ÖST
SKÖNBERGAGATAN 11 · TEL 0121-146 40 · WWW.FONUSOST.SE

Swedbank

Vi bygger för framtidens kundmöten

Vi på Swedbank i Söderköping satsar på framtiden och bygger därför om våra lokaler på Skönbergagatan. Vi hoppas att kontoret blir en plats där vi kommer närmare dig som kund, i en bekväm och trevlig miljö.

Varmt välkommen in till oss. Här växer livet.

www.serander.se

Vikbolandet, Häradshammar

Charmrande Prästgård i bra skick

400 kvm boyta, tio rum och kök, dessutom kontorsbyggnad med 90 kvm boyta. Välbyggt med charmig interiör med trägolv, vackra källarvalv.

Utgångspris: 4 500 000 kr

Adress: Prästgården i Häradshammar

Visning: Sönd 22:a maj eller enligt ö.k.

Energiprestanda: 70

Serander

Storgatan 7, Söderköping
0121-21920

Fastighetsförmedling

Kök och Käk

i Söderköpings medeltid

Under året arbetar flera museer och bibliotek under temat "Kök och käk, mat och kultur i Östergötland". Utställningar och föredrag avlöser varandra under året. Se program och evenemang på hemsidan kokakak.se

Medeltidscentrum i Söderköping vill förstås vara med på ett hörn. På Stinsen visas därför den egenproducerade utställningen "Kök och Käk

i Söderköping" under sommaren. Utställningen handlar bl a om vad man åt och drack, hur bordet var dukat, hur man lagade mat och vilka råvaror som fanns. Passa också på att prova ditt luktsinne – känner du igen kryddorna?

Och vet du hur mycket bröd vi äter idag jämfört med på medeltiden? Och varför åt man fisk på fredagarna? Svaren finns i utställningen som står 7 juni - 26 aug, öppet alla dagar i veckan.

Får vi fresta med fisk med fi-

kon och russin? Eller blanch-mange med mandelmjolk, socker, ister och kyckling?

Välkomna!

Monica Stangel Löfvall,
Medeltidscentrum

Vi omarbetar ditt gamla guld till nya vackra smycken!

**GULD
MAKERIET**

Storgatan 5 Söderköping 0121-15533 www.guldmakeriet.com

**Bossgårds
Begravningsbyrå**

☎ 10201

Etabl 1876

Prästgatan 6 614 30 SÖDERKÖPING

**Bli sommarfin
hos oss!**

Emilia erbjuder
**25% rabatt
på behandlingar**
Drop in i mån av tid

Salong Antoinette

EFTR MAUD FREJD

0121-21137

RÅDHUSTORGET 614 34 SÖDERKÖPING

Semestertider är för många synonymt med lästider - och författaraftnar

Författarbesök

För elfte sommaren arrangeras Bondens bokhylla, en serie populära författaraftnar i samarbete med Söderköpings teaterförening, Bokhandeln, Studieförbundet Vuxenskolan och numera även Söderköpings brunn. I år har vi den stora glädjen att presentera åtta aktuella och intressant författare och en ny plats för arrangemanget,

namligen Söderköpings brunn. Malin Persson Giolito inleder den 20 juni, därefter följer varje måndag, Martina Haag, Elin Olofsson, Åsa Nilsson, Björn Ranelid, Linda Olsson och Viveca Sten. Ebba Witt-Brattström avslutar författarserien den 8 augusti. Biljetter släpps på Söderköpings bokhandel lördagen den 4 juni.

Biblioteket i sommar

Under maj till och med augusti har biblioteket, som vanligt, öppet med bemanning varje vardag. Nytt för den här sommaren är att biblioteket även kommer att vara tillgängligt med självbetjäning under Turistbyråns helgöppettider, d.v.s. lördagar, och under högsäsong även söndagar. Då finns ingen bibliotekspersonal tillgänglig men du kan låna och lämna i automaten, hämta reserverade böcker och använda datorerna.

Läs i sommar, cirkla i höst!

Semestertider är för många synonymt med lästider. Det tar biblioteket fasta på och laddar för gemensam läsning

med avslutande cirkelsamtal i höst. Välj bland tre utvalda titlar: "Liv efter liv" av Kate Atkinson, "De sista vittnena" av Svetlana Aleksijevitj och "Okänd kontinent" av Fred Vargas. Låna, läs, fundera och delta sedan i en bokcirkel i september.

För alla barn arrangeras som vanligt Sommarboken. Låna och läs fem böcker och få en sjätte! Foldrar finns att hämta i Stinsen.

Varmt välkommen i sommar och håll utkik efter biblioteket på stan. Kanske hittar du överraskande läsplatser och böcker på oväntade ställen!

Johanna Hellstrand
Söderköpings Bibliotek

Rasmus på luffen

Mellan 29 juni och 16 juli framför Teater Sythercopie den välkända berättelsen om Rasmus på luffen på Wallbergska gården. En av Sveriges mest omtyckta författare Astrid Lindgren skrev berättelsen, vilken kom ut som bok 1956. Berättelsen har sin början på ett barnhem där pojkar med rakt hår vill adopteras men ser att vuxna ofta hellre väljer lockiga flickor. Den har filmats två gånger, första gången med Åke Grönberg som luffaren

Paradis-Oskar, andra gången med Allan Edwall i den rollen. Rasmus spelades första gången av Eskil Dalenius, vid andra tillfället av Erik Lindgren.

När Rasmus ej lyckas bli bortadopterad beger han sig i stället på rymmen, där han träffar Paradis-Oskar och slår följe med honom. Till sammans får de vara med om olika äventyr, som man kan få se i verkligheten i sommar centralt i Söder-

köping. Mats Huddén har dramatiserat flera pjäser av Astrid Lindgren, som själv har godkänt att hennes historier får sättas upp på scen. Detta känns extra bra, då Mats Huddén nu gjort en ny dramatisering som godkänts av Saltkråkan AB. Tidigare har Mats satt upp berättelsen om Rasmus på luffen på scen i Gamla Linköping 1994.

Förutom att vi använder Mats dramatisering, finns han även med i produktionsarbetet där han bl a stöder regissören Frida Nyström (som även regisserade fjolårrets Emil!!! Nya hyss i Katt-hult). Detta gör det särskilt roligt att kunna återupprepa en lika bra produktion som i fjol då över 1 000 besökare kom och såg alla duktiga och ambitiösa amatörskådespelare på en gemytlig kullerstensbackgård nära Storån. I rollen som Rasmus återkommer i år Albin Mårsund (som i fjol spelade Emil), och som Paradis-Oskar ser vi Tim Brodin (som i fjol spelade drängen Alfred). Tim har till våra föreställningar lärt sig spela dragspel för att själv bättre kunna gestalta sin roll. Tis- till fredagar kan du avnjuta denna sevärda tvåaktare klockan sex på plats, eller lör- och söndagar klockan två.

Biljetter kan köpas i förväg online på soderkoping.se/ evenemang eller inne på Stinsen, eller på plats en tim-

me före föreställning om det finns biljetter kvar. Frågor, kontakta Carl Gustav Petersson, 070-576 98 31, cg@oiko.se, eller Stinsen, 0121-181 60. Aktuell information finns på www.teatersythercopie.se.

Rasmus på luffen
manus: Astrid Lindgren
regi: Frida Nyström

29/6 - 16/7 2016
tis - fre kl 18.00
lör - sön kl 14.00

Wallbergska gården, Söderköping

TEATER SYTHERCOPIE Söderköpings Träpandiet atr

UR & KLOCKTJÄNST

Service & Försäljning
0121-770088

Vi köper välhållna böcker inom alla ämnesområden

Särskilt intresse för historia, lokalhistoria, fotografi, slöjd och hantverk, djur och natur samt skärgårdsskildringar

Följ oss på facebook

www.soderkopingsbokhandel.se
info@soderkopingsbokhandel.se
eller ring 0121/100 98
070/2227110

Storgatan Söderköping
Varmt välkomna hälsar
Anders & Louise

KAFFEBÖNAN EKO-butik
Rådhusstorget 3 Söderköping

Köp 2 valfria Facial Care och få rengöring på köpet
Värde 158.-SEK

Erbjudandet gäller till 24/6 eller så långt lagret räcker

Måndag-fredag 10-18 lördag 10-14
Söndagsöppet V 26-32 kl 11-15
Tel 0121-10043 www.kroonshalsa.se

Det är vi som är dina rådgivare i alla frågor som rör din ekonomi. Välkommen!

Ågatan 21, Söderköping
Telefon 0121-60770
handelsbanken.se/soderkoping

Handelsbanken

RESTAURANG
A-CAFÉET

Lunchbuffe A la Carte

Uteservering & lekplats för barnen
Fullständiga rättigheter

Å-gatan 27, Söderköping
www.a-cafeet.se 0121-124 30

Kanalhamnen

Lantlig idyll till salu!
mellam Mogata och Stegeborg

Totalrenoverat torp från ca 1820
Hög året-runt-standard

2 bostadshus totalt 125 kvm golvyta.

Huvudbyggnad: kök, vardagsrum. Golvvärme i groventre, tvättstuga, toa m duschkabin. Bastu, extra vedspis och täljstenskamin. På överplan: allrum & sovd.

Byggnad 2: Gästrum samt kontor/ateljé/sovrums.

Stor förrådsbyggnad, altan ca 70 kvm, växthus, vedbod.

Objektet ligger på Hemnet.se (sök på Söderköping)

Visning kontakta 0121-42190, 070-3108370

Den siste mohikanen

Rein Westerbusch Norberg

Illustration: Stellan Ekegren

I den första gryningen ökade vinden. Vågorna växte och bröts i ett väsende skum. När en sjö rullade in och lyfte akterskeppet såg jag Estlands kust för första gången på nästa femtio år. En mörk strimma vid horisonten i sydost. Det var så här mitt fädernesland såg ut.

Några timmar senare kunde jag se hur den mörka strimman blev till stora skogar.

Mina släktingars berättelser från det gamla landet steg fram i mitt minne. Det var i de här skogarna morbror Oscar hade gömt sig undan den ryska militären. "...jag sov under en gran med en pistol i handen..." Det var i de här skogarna mor Selma hade hittat ett övergivet rådjurskid. Hon födde upp det på getmjölk och döpte det till Kim. Rådjuret blev henne troget som en hund och följde henne överallt.

Långsamt steg min äventyrs-skog allt högre över horisonten och på eftermiddagen hade vi lokaliserat inseglingen till Dirhamn. Den hamn i Estlands svenskbygder som låg närmast min hemby Rickul.

När vi ändrade kurs fick vi vind och vågor från sidan. Yemaya rullade kraftigt i den hårda sjön och för endast försegel forsade vi in mot det trånga hamninloppet.

Det var så här jag ville ha det.

Som ettåring hade min mor svept in mig i en filt och vi

flydde mot Sverige i en liten träbåt byggd i lönnodom.

Det var så här jag ville komma tillbaka, seglande i min egen träbåt samma väg vi en gång hade flytt. Och jag kände hur de gamla sjömännen i familjen stolt blickade ner från sin himmel när vi seglade i i hamnen på en brytande våg och fick lä bakom piren.

I hamnen låg några rostiga trälare, ett lastfartyg och ett urbränt vrak, halvvägs uppdraget på stranden.

Vi förtöjde längs med kajen och steg i land i det fria Estland. Som alltid efter en längre sjöresa gungade marken under fötterna.

På morgonen monterade vi ihop våra cyklar och visade passen för gränspoliserna. Han talade svenska och visade färdvägen mot Rickul.

Ivrigt trampade vi iväg söderut. Jag visste precis hur det skulle se ut. En av de få saker som fanns i väskan vi fick med oss när vi flydde var några svartvita fotografier. Jag minns att jag som barn såg en bild av byn. De grå knuttimrade husen med halmtak låg på varsin sida av vägen bakom välbyggda gårdsgårdar. På en av gårdarna fanns en brunn med en lång lyftarm. Mitt på vägen stod en liten pojke bredvid en ko med stinna juver.

Den pojken var alltid jag.

Ingenting såg ut som jag hade förställt mig. Husen var borta och slyskogen hade

vuxit vilt under femtio års rysk ockupation. Det enda som visade att vi var i rätt trakt var en busskur med texten Riguldi. Det var detsamma som Rickul. Det var väl ungefär så långt mina kunskaper i det estniska språket sträckte sig.

I detsamma stannade en buss och en grupp människor steg av. Eftersom vi var mitt i de gamla svenskbygderna kanske vi kunde göra oss förstådda.

- Roots? frågade en man försiktigt när vi hade försökt få kontakt med gester och udda fraser på olika språk.
- Visst var vi svenskar!

Han sa något till sin fru och två barn. Sedan vinkade han åt oss att följa honom. Vi ledde våra cyklar efter en grusväg där skogen stod tät och ogenomtränglig vid sidan.

Vart ledde han oss? Kunde vi lita på honom? Såg han inte lite lömsk ut?

Efter några kilometer stannade han och pekade mot en öppning i skogen. Där inne låg två hus, en timrad lada med halmtak och ett böningshus som en gång hade varit rött. Trädgården var vildvuxen med blommande fruktträd och upp mot skogen stod fyra bikupor.

Vår vägvisare sprang före och knackade på. Han talade med någon innanför dörren innan han vinkade farväl och hastade tillbaka.
- Är ni svenskar?

Frågan kom från en gammal man som hade kommit ut på trappan. Han stödde sig på en käpp och vinkade åt oss att komma närmare
- Alfred Adelman, sa han och sträckte fram en grov hand. Men ni kan kalla mig den Siste Mohikanen. Det är bara jag som är kvar här på trakten av estlandssvenskarna.

Hans svenska var ren och klar utan någon antydning till dialekt.
- Jag var tvungen att dräpa för att själv leva.
- Kom in och berätta vilka ni är. Jag sätter på kaffe under tiden.

Katten tittade nyfiket på oss när vi kom in i köket och tog ett skutt upp på vedkubben framför vedspisen.
- Jaså Westerbusch, sa Adelman och log. Oscar och Sel-

ma gick jag i skolan med.

Det sjöng i bröstet.
- Selma är vår mor.

Han granskade oss noga.
- Lever hon?
- Nej...

Adelman fokuserade sin blick någonstans långt bakom oss. Han suckade djupt.
- Det är många som är borta... jag var fem år i ryska armén och när jag kom hem fanns det inte en enda människa kvar på trakten jag kände. Många hade blivit deporterade till Sibirien och de andra hade flytt till Sverige. Jag är den siste av min stam.

Kaffet var urdrucket och den gamle krigaren hade tagit fram brännvin som han hällde upp i supglas.
- I fem år låg jag i skyttegravarna och sköt människor jag inte hade något otalt med.

Hans ögon fuktades vid minnet av den mörka tiden. Med krumma fingrar grep han supglasen.
- Jag var tvungen att dräpa för att själv leva.

Vi svepte i oss brännvinet och det blev tyst kring bordet. Han skruvade av korken och bjöd nya supar till dem som ville ha.
- Men jag har haft tur här i livet, sa han och ställde tillbaka flaskan på köksbänken.

Jag hamnade i den armén som vann kriget och jag fick jobb som skogsvaktare när jag kom tillbaka. Det passade den Siste Mohikanen att smyga omkring med ett gevär i skogen.

Och han berättade länge om människor och händelser som han tyckte angick oss.
- Ert hus är förstört borta och allt är igenvuxet men jag tror att jag kan hitta stället.

Katten passade på att smita ut samtidigt med oss.
- Jag är tvungen att åka på en damcykel.

Han pekade på en svart cykel som stod lutad mot stugväggen.
- Men jag har en riktig cykel.

Han haltade iväg mot ladan och drog ifrån en regel. En skinande blå herrcykel reflekterade solljuset när dörren slogs upp.

Han slog med käppen mot högerbenet.
- Det är det här benet som krånglar. Jag har svårt att få det upp över ramen.

I samlad tropp gav vi oss iväg och det var ingen som för ett ögonblick tvivlade på att vår stigfinnare var ett riktigt manfolk.

Pluspoolen
I SÖDERKÖPING

Egen badplats hemma?

Service
Reparationer
Tillbehör
och
Poolkemikalier

0121-29080 0708-773500
0707-709933 www.pluspoolen.com

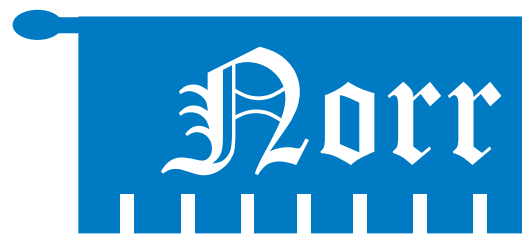

Månadens läsare

Tycker du att någon läsare i vårt spridningsområde Söderköping, Valdemarsvik eller Vikbolandet är värd uppskattning? Kanske en föreningsledare? Någon som gör en social insats? Någon tjänsteman som lämnar bra service? Maila oss ditt förslag på kandidat till: info@lillatidningen.com.

Den som blir utvald presenteras i höstnumret och får en stor blomsterbukett.

Åke Serander

Dina företag

Mycket för barn i sommar *Solägget* spelas på Tyrislöts Camping

Mer för barnen i sommar! I sommar planeras flera roliga aktiviteter för barn runt om i kommunen. Barnliga lördagar brukar i vanliga fall hållas på Stinsen under höst och vår på lördagar kl.14. Nu gästar dessa även sommarhalvåret, men med viss eventuel förändring i veckodag och klockslag. För att se vilka andra platser och aktiviteter som blir aktuella för sommarlovsbarn, håll utkik på Söderköpings Kommuns hemsida och På Gång!

Bland annat kommer teater Fenix från Norrköping spela Solägget, baserad på Elsa Beskows bok med samma namn. Solägget spelas på Tyrislöt camping i St Anna den 16 juli kl.15:00. Tillsammans med pjäsen hålls det även en dansworkshop!

Välkomna hit och utforska vårt stora tapetsortiment

Se vår hemsida malarstudion.se

malarstudion.se

0121-15070

Bäst på Service!

Mekonomen

Bilverkstad

Dela upp kostnaden med Mekonomenkortet

BilTeknik

0121-217 60 Välkommen!

Norrköping 011-105080

Smedbygatan 3, (mitt emot Coop Kungsängen)

Söderköping 0121-21760

Ringvägen (vid Shell)

Även reparation & service av **AC**

Anderssons + Hemköp

SALUHALL
Kött • Chark • Fisk • Ost

Söderköping

= sant

Nu har Jennie från saluhallen börjat hos oss, och du hittar från och med nu en manuell köttdisk som är laddad med bland annat hängmörad oxfile, ryggbiff och entrecôte!

Vi har även KRAV-märkt kött och fläskkötter från glada utegrisar hittar du naturligtvis här.

Nu finner du dessutom en helt ny manuell avdelning hos oss, fylld med kött, fisk, ost och delikatesser.

Välkommen hem till oss!

Ågatan 2 • 0121-196 90

www.lillatidningen.com

- här kan du bli läsa alla tidningar sedan starten våren 2000 och bekanta dig med tidningens medarbetare

Distriktsveterinärerna

en del av Jordbruksverket

Norrköping 010-1229060 Söderköping 010-1229110 Valdemarsvik 010-1229100

KIRURGI - MEDICIN - FODERRÅDGIVNING
ID-MÄRKNING - ULTRALJUD - RÖNTGEN
VACCINERING - KASTRERING

Telefontid vard 8-9. Jour dygnet runt. Alla djurslag.

Drop in Norrköping och Söderköping onsdagar 16-18 för vaccinering och enklare åtgärder. I övrigt mottagning efter tidsbeställning.

Fråga en Beckerskund vart du ska vända dig för att få en bra, begagnad bil.

Svaret blir:

Beckers så klart!

BEG BILSPECIALISTEN
BECKERS BIL
Söderköping • www.beckersbil.se • 0121 - 145 45

Helens FÖR KÖRKORT

Dags att ta körkort?

Mer information och aktuella kursstarter hittar du på vår hemsida www.helensforkorkort.se

Margaretagatan 1 Söderköping 0121-100 11

Nästa nummer av lilla tidningen utkommer
preliminärt den 20 augusti

Att ord kommer och går har redan tidigare diskuterats i den här spalten. Men varför och varifrån kommer de nya orden, och varför försvinner de gamla? En förklaring som kommer att belysas nu är hur orden speglar vårt samhälles förändring, där gamla invanda företeelser försvinner, nya dyker upp – och orden med dem! Här kommer några axplock ur de senaste 200 årens flod av teknikord ...

Det som lade grunden för samhällsomvandlingen var utvecklingen av industrier och kommunikationer i slutet av 1700-talet och framåt. Ordet *fabrik* var ett av de första som visade den nya tiden. Eftersom 1700-talets modespråk var franska lånades ordet därifrån. Det kan man höra på betoningen, som ligger på sista stavelsen i franska, och i alla våra lånord därifrån. Fransmännen själva hade lånat ordet från latinets *fabricare* som betyder *tillverka*, precis som vårt latinska lånord *fabricera*. Man började också bygga *järnvägar*; ordet är ett översättningslån från franskans *chemin de fer* (uttal: [sjömmäng dö färr], ordagrann betydelse: väg av järn).

Efter Napoleons fall 1815 var det slut med franskans stora inflytande på vårt språk. Nu tog engelskan över, och det var naturligt eftersom England också ledde industrialiseringen. För järnvägsbyggandet behövdes till exempel *sleepers*, som med svensk stavning och böjning blev *sliprar*. Dessa "sovare" är de trästockar (numera betongblock) som *rälisen* spikas fast på. Ordet *räls* har vi lånat från engelskans *rails*, som engelsmännen i sin tur har lånat från det franska ordet med samma stavning men med uttalet [raj] och betydelsen *stråle*.

Både järnvägsbyggarna och fabriksarbetarna hade ofta skäl att vara missnöjda med sina dåliga arbetsvillkor och låga löner. Det var då man började med *strejk*, lånat från engelskans *strike* med betydelsen *slå*.

Men man bildade också nya ord som inte var lånord. Inom järnvägen behövde man t.ex. *lokförare*, *eldare*, *bromsare* och *stins*. Orden var nybildningar på svenska som helt enkelt beskrev vad personerna gjorde. Lokförarna finns än så länge kvar, bromsarna försvann så snart man kunde bromsa vagnarna från loket, eldarna försvann

när järnvägen elektrifierades, och stinsarna försvann väl när stationerna lades ner på 1960-talet. *Stins* är för övrigt ett förkortningsord: egentligen hette det *stationsinspektör*, men i järnvägstelegrammen förkortades det *st.ins.* Även namn på olika vagnar och lok har kommit och gått. *Sovvagnar* såg nattens mörker första gången 1885, medan *tredeklassvagnar* försvann 1956. *Ånglok* kan numera ses på *museijärnvägar*, medan X2000 har döpts om till *SJ snabbtåg* och *snälltågen* har försvunnit helt.

Även på sjön förändrades trafiken. År 1803 sattes den första *ångbåten* i trafik, och vid 1800-talets mitt fanns ångfartyg som gick över Atlanten. De första ångfartygen hade ganska dåliga maskiner och seglade därför över öppna havet, men snart blev maskinerna bättre. De gamla segelfartygen försvann från våra vatten, och med dem försvann också orden för de olika riggtyperna: *jakt*, *skonare*, *galeas*, *brigg*, *skonert*, *brigantin*, *fullriggare*. Dessa ord lever kvar hos segelfartygsentusiasterna men annars är de nog i stort sett glömda.

På vägarna i Tyskland fick man se ett nytt fordon i slutet av 1700-talet. Det blev missväxt och man hade inte nog med foder till alla hästar. Det nya transportmedlet blev *velocipeden* (snabbfot, av latinets *velox* – snabb och *pes*, *pedis* – fot). Den hade först inga trampor, utan man sparkade sig fram. Den moderna cykeln med trampor och kedja uppfanns år 1885. Ordet *velociped* användes i Sverige fram till början av 1930-talet, då det nya ordet *bicykel* lanserades. Det är ett lån från grekiskans *kyklos* som betyder *ring*, *krets*, och latinets *bi*, två. Bicykel förkortades i svenska snart till *cykel*, medan engelsmännen tyckte att *bike* var en bättre förkortning. I franska och tyska lever dock *velocipeden* kvar i förkortad form: *velo*.

Bilar började rulla på vägarna i slutet av 1800-talet, och kallades då *automobiler*, av grekiskans *au'ton* – själv, och latinets *'mobilis* – rörlig. Det var ett långt och krångligt ord att uttala. Tyskarna kortade av det till *auto*, som är krångligt att uttala och böja för en nordbo. Den danska tidningen *Politiken* lanserade ordet *bil* år 1902, och det blev snabbt populärt i de nordiska länderna. Ord som belyser bilismens utveckling i Sverige är t.ex. *mack*, bil-

dat av initialerna på de fyra män som introducerade bensinpumpar här, Mattiasson, Andersson, Collin, Key. Vår första *motorväg* var Malmö – Lund, färdig 1953. *Trepunktsbältet* utvecklades av Volvo i Amazonen och var en världssensation år 1959. Från år 1965 behövde man *besiktiga* bilen, men sedan ett antal år tillbaka *besiktas* man den. *Högertrafikomläggning* var ett viktigt ord år 1967, men knappast innan dess och inte heller efter. Ett ord med kort livslängd, kan man säga.

Bilarnas och cyklarnas intåg betydde att hästfordonen försvann. Idag är det inte många som kan skilja mellan en *trilla*, en *landå*, en *schås* och en *diligens*. *Droska*, som är ett tyskt ord, har överlevt som synonym till *taxi*. Ordet *taxi* kommer från franskan och är en förkortning av *taximètre*. Taxameteren är en tysk uppfinning från slutet av 1800-talet. De första bilarna med taxameter började rulla i Paris år 1899.

Allt är dock inte produktion eller transport. Musiken är viktig för oss människor, och kunde förr avlyssnas enbart med musiker på plats. Amerikanen Thomas Edison uppfann *fonografen* år 1877. Ordet kommer av grekiskans *phonos* – ljud och *grafein* – skriva. Inspelningarna gjordes på rullar av vax. På 1880-talet uppfanns *grammofonen* i Tyskland. Första delen av ordet kommer från grekiskans *gramma* som betyder skrivtecken. Den tekniska nyheten var att inspelningen gjordes på skivor, vilket gjorde att man kunde tillverka fler skivor på kortare tid och dessutom få plats med mer musik. Dessa första skivor kallas numera *stenkakor* eftersom de är hårda, men de går väldigt lätt sönder. I början av 1950-talet kom *LP-* och *EP-skivor*, gjorda av plast och numera omdöpta till *vinylskivor*. *CD-skivor* kom på 1980-talet, men på senare år har ju vinylen fått en renässans! LP betyder *long play*, EP betyder *extended play* och CD betyder *Compact Disc*.

Under de senaste 70 åren finns ytterligare något som mer än allt annat har förändrat vår värld: datorerna. Under Andra Världskriget arbetade både tyskar och amerikaner med att utveckla matematikmaskiner för militära ändamål. I Sverige byggde professor Börje Langefors en stor matematikmaskin vid Tekniska Högskolan år 1948. Omkring

1970 fanns ett antal sådana maskiner för olika ändamål i vårt land. De var framför allt väldigt stora: Gotlandsbolaget köpte en för att sköta biljettbokningarna, och den måste lyftas in i bolagets hus i Visby med lyftkran. Ordet *datamaskin* började användas på 1980-talet, men förkortades snart till *dator*. Ordet *data* är egentligen plural av det latinska ordet datum "det givna". Fortfarande finns här en viss förvirring, eftersom det finns de som säger *data* när de menar *dator*. Men man kan säga att *data* är det som sparas i en dator. I många andra språk har man istället använt latinets *computare*, "räkna" för att benämna datorerna. Utvecklingen av datorer gick först sakta, men efter 1985 allt snabbare. Och så fick vi alla våra datorord: *dataskärm*, *hubb*, *switch*, *USB-kabel*, *konfigurera nätverk*, *internet*, *fibernet*, *kompatibel*, *skärmupplösning*... Samtidigt har också datorerna blivit allt mindre, så att vi nu har både *laptops*, *i-*

pads ("paddor") och *smartphones*. Vi använder också mängder av elektroniska tjänster, t.ex. *bankomat*, *e-legitimation*, *autogiro*, *mejl*, *hemsidor*, *sociala medier*, *spelkonsoler*, *facebook*... - mängden sådana ord är i vår värld så stor att en person från 1950-talet skulle ha svårt att förstå vad vi talar om. Och förändringshastigheten lär knappast avta!

Benny Möller

Benny Möller är språkvetare med inriktning på språkhistoria. Han har under mer än tio år undervisat i svenska vid Nyströmska skolan i Sö-

derköping, och har utbildat sig inom språkhistoria bland annat hos professor Jan Anvvard och professor Jan Paul Strid vid Linköpings universitet.

Till nästa nummer hoppas jag på många nya intressanta språkfrågor från er i läsekretsen!

Sänd dem med e-post till info@lillatidningen.com eller direkt till mig på wit_oleander@hotmail.com

Benny Möller

17.900:-
Husqvarna
automower 320
Upp till 2200 m²

Inkl. installationskit
(värde 1.390:-)

5.995:-

Stiga Multiclip 47A E
Batteridrivna gräsklippare
Klarar upp till 800m² på en laddning

2.900:-

Husqvarna 136LIC
Batteridrivna trimmer

DJURBERGS
JÄRN • BYGG • FÄRG

Ågatan 4 SÖDERKÖPING Tel. 0121-120 20 www.djurbergs.se

Den 2e juli kl.17:00 får St Laurentii kyrka finbesök. Under ett unikt tillfälle kommer Kjell Lönnå tillsammans med Sundsvalls Kammarkör att bjuda på en helkväll med ett musikaliskt brett program.

Sundsvalls Kammarkör består av 40 medlemmar är grundad av Kjell Lönnå, och har turnerat världen runt med konserter bland annat i Sydneys operahus, Notre Dame i Paris, St Pauls Cathedral i London och i audiens hos påven Johannes Paulus II.

Kjell Lönnå är något av ett hushållsnamn för många, och han har en lång karriär av musikaliskt arbete bakom sig med många fina utmärkelser för sin yrkesskicklighet. Han har aldrig tidigare uppträtt i Söderköping, men ser framemot att få besöka och framträda i den vackra staden.

Årets första turné startar Kjell Lönnå och Sundsvalls kammarkör i just Söderköping, i St Laurentii kyrka med sin fantastiska kyrkorum och häpnadsväckande akustik.

Kjell Lönnå och Sundsvalls Kammarkör

Flyg- och familjefest

Stegeborg den 6 juni kl 10.00—15.00

- Uppvisningsflyg
- Flygklubben Spinn
- Modellflygshowen "Flying Circus"
- Rundtursflyg med helikopter
- Lena Maria Klingvall
- Ramunderbläcket
- Flygsimulator
- Barnaktiviteter
- Utställningar
- Servering mm.

Fly in kl 10.00 —11.00

Lena Maria Klingvall, född utan armar och med ett förkortat ben, är sångerska, konstnär, författare och föreläsare. Tagit medaljer i handikapp VM och OS. Känd från TV. Turnerat över hela världen.

Flying Circus

Flying Circus från Motala med sin flygshow, kända från bl.a. TV4 talang.

Fritt inträde. All behållning går till MAF:s hjälpflygningar i U-länder.

Söderköpings Drakfest

Den 28 maj är det dags för årets drakfest! Mellan kl.12-16 fylls Vikingavallen med drakflygning, drakbyggarverkstad, musik, mat, gycklare och mycket mer. Bakom festen står sammanslutningen Tillsammans som består av ett antal olika aktörer* som arbetar tillsammans för att främja samverkan och möten mellan invånare i kommunen.

Nytt för i år är besök från gycklare från gruppen TRiX, ett känt namn för många med sina skickliga, roliga och spännande nummer. Just på drakfesten tar det nya höjder! För musiken står bandet Melonkvartetten, och gruppen Dans AFG som framför tre danser där olika stilar möts. Gröna Draken kommer dagen till ära framföra sin tappning av St Göran och draken.

Besökaren kan själv, men hjälp av de duktiga instruktörerna på plats, bygga egna traditionella drakar. Det finns även möjlighet att pröva på kinesisk drake samt bevittna de spännande drakstriderna. Drakentusiasten kommer

också känna igen namnet Drak Johan, som från sin butik på Öland säljer alla drakar, tillbehör och flygattorialjer man kan tänka sig. Under drakfesten gästar han Vikingavallen med en ambulering butik.

Syftet med dagen är inte bara drakflygande, utan också att finna en plats för möte. En fin lördag där man kan äta gott, hitta på roliga saker och möta alla andra som bor och verkar i staden. Eva-Lotta Martinsson från Svenska Kyrkan och en av initiativtagarna säger så här:

Det är en glädje att se män-

niskor komma vandrande till Vikingavallen. Mötesplatsen för skratt, lek och kunskap. Ungdomar med stöd av vuxna delar kunskapen att bygga en drake som flyger, sprider glädje med ansiktsmålning och ballonger, skapar skratt och igenkänning i teater och får alla att dansa med musik och dans. Fika och servering till den som behöver. Vi gör det TILLSAMMANS med syfte att mötas på riktigt och sprida insikten om att vi alla är lika, med drömmar och längtan att skapa ett samhälle där vi alla får plats.

Musikkvällar på

Husby Säteri!

Tisdagar och Torsdagar
klockan 19 i Slottsträdgården

- 30 juni Skärgårdsafton – Buffé och underhållning
- 5 juli Musikquiz med Roland Engdahl & Lotta Källström
- 7 juli Rockafton med Safeman Band
- 12 juli Musiquiz med Roland Engdahl och Lotta Källström
- 14 juli Medelhavsaffton med Eddie Oliva
- 19 juli Allsångskväll med Roland Engdahl & Towe Widerberg
- 21 juli Irländsk afton med Bro's Irish
- 28 juli Coverafton med S:t Peter and the Solid Backbones
- 31 juli Musikalen Gerda av Bo Wastesson
- 13 augusti Konsert "Idol"-Axel Schylström

För info och bokning tel: 0121-34700 eller info@husbysateri.se
www.husbysateri.se

Människor och möten

De senaste veckorna har jag funderat på det här med möten mellan människor. Vi möter människor hela tiden på många olika sätt. Det kan vara på jobbet, på gatan, fester och på andra sätt.

För mig själv personligen har "mötet med andra människor" spelat en stor roll i mitt liv eftersom jag arbetat med människor inom olika vårdsammanhang. Och jag har älskat det och gör det fortfarande.

I dessa tider, när vi har oroligheter både på nära och långt håll, så känner jag, att det är viktigt att få möta människor och skapa bra och härliga och hållbara relationer i det vardagliga livet.

En av anledningarna till att jag började fundera över detta var när jag och äkta man-

nen, Valborgsmässaöften, var på väg till Brunnen för att lyssna till det fantastiskt svängiga bandet Mr Spruze. På vägen gick vi förbi flyktförläggningen i gamla Brunnslasarettet.

Utanför stod både Söderköpingsbor och boende på förläggningen. Folk pratade med varandra och det var en glad och festlig stämning med bandet som spelade i bakgrunden. Lite senare så var det flera vuxna och barn från förläggningen som dansade och släppte loss på dansgolvet. Jag tänkte för mig själv att förhoppningsvis så fick dessa människor från boendet en liten kick när dom fick höra denna svängiga musik och vara med och känna glädje och frihet för en kväll ihop med flera andra människor från vår lilla stad. En härlig kväll med många

möten.

För några veckor sedan var det en av mina stamkunder, som talade om detta med möten mellan människor. Denna dam berättade, att hon älskade möten mellan människor och att livet vore enormt fattigt utan dessa. Det har varit hennes livselixir liksom. Och hon älskar det. Jag är benägen att hålla med.

I slutet av april var jag på en stor middag i ett förenings-sammanhang för att fira en årsdag. Där var både män och kvinnor i olika åldrar. Jag hade förmånen att få sitta bredvid en person jag aldrig träffat. Denna person var i ålder att kunna vara min förälder vilket inte hade ingen som helst betydelse. Vi pratade om allt mellan himmel och jord och det var hur trevligt som helst. Jag fick tips

om en trevlig ort i Portugal, där mitt bordssällskap hade tillbringat mycket tid med sin bortgångna fru. Nämnde det för den äkta mannen som blev intresserad så vi funderar på att kanske åka dit i höst.

Tidigare i livet så arbetade jag med ensamkommande flyktungdomar här i Söderköping samt inom ungdomspsykiatri på Karolinska sjukhuset. Det var mycket givande och mycket spännande händelser under dessa år. Flera av "mina" ungdomar från den tiden bor i närheten och jag stöter på dom både nu och då. Några tonåringar från psykiatri har jag kontakt med på Facebook. Flera av dom har kommit att stå mig nära och vi hörs ganska ofta på olika sätt. Fina möten som har kommit att bli bestående re-

Christina Forsman Nilsson

...mångsysslare med många passioner. En är att skriva av sig då och då...

kicki-forsman@telia.com

lationer på olika sätt.

Mina tankar och reflektioner är kanske inte något nytt under solen men nog så viktiga att belysa under dessa skakiga och kärlekslösa tider vi befinner oss i.

Varmt och skönt börjar det

att bli ute och då är möjligheter till möten större. Det är liksom lite enklare när man är ute och rör sig mer. Och gladare är vi också.

Lev väl med nya möten

Christina Forsman Nilsson

Delfin på gott och ont

För några år sedan semestrade jag på Madeira, en ö som ligger väster om Afrikas kust. Den platsen ska jag inte skriva så mycket om nu. Förutom om delfinerna jag såg simma och hoppa runt ute i havet. Det såg härligt ut och vilken frihetskänsla de måste haft. Ett helt hav för sig själva!

Tidigare i mitt liv har jag sett delfiner flera gånger. När jag var ung och dum och inte visste bättre, såg jag delfiner som lever inkapslade i små bassänger på djurparken.

När jag jämför de inlåsta delfinerna och de på Madeira ser jag enorma skillnader. Jag förstår inte hur man kan låta sina barn, eller för egen del, betala pengar för att se

dessa vilddjur i fångenskap. Normalt sett simmar en delfin många mil varje dag i sin frihet, men i en klorerad betongbassäng i djurparken ser det annorlunda ut. Det är ungefär som att låta en människa bo i ett badkar hela livet.

Ofta säger parkägarna att djuren i fångenskap är till för forskning och bevarande av utrotningshotade djur. Personligen tror jag inte vi lär oss något av att titta på djur som är dresserade för att uppträda. Kan det kanske vara pengarna som lockar. Det ligger inte i delfinernas intresse att leva och dö i fångenskap. En inlåst delfin rör långt mycket tidigare än vad den hade gjort i det fria. Ofta på grund av stressrelaterade sjukdomar, magsår eller

lunginflammationer.

Det är inte heller ovanligt att vissa djurparker avlivar utrotningshotade djur för att ta in ett mer attraktivt djur som gästerna kan titta på.

Jag förstår poängen med att vissa människor tittar på delfinshower, det är trots allt väldigt fina djur. Men vad jag hört är delfinerna i regel alltid hungriga då de uppträder, just för att dom under själva uppträdandet blir belönade med fisk, och gör då som tränarna säger.

År 2009 släpptes en väldigt uppmärksammat dokumentär, The Cove. Där visar man hur delfiner fångas och slaktas i enormt stora mängder.

De delfiner som överlever säljs just till delfinshower världen över. Dokumentären är Oscarsbelönad och värd att se!

Det här blev ett tungt ämne att skriva om med så mycket negativ information. Men det är å andra sidan synd att inte skriva något alls bara för att det känns jobbigt för mig. Om det känns jobbigt för mig kan jag bara fantisera om hur de inlåsta delfinerna har det just nu i detta ögonblick. Tror inte du dom hellre hade velat leva fritt och leka ute i havet som vid Madeira?

Nästa gång ska jag skriva om något som inte har med fångenskap att göra, utan frihet!

/Emil Friis

Emil Friis
emil_friis@hotmail.com

Gott fikabröd & goda maträtter
- baserade på lokala, ekologiska råvaror

Mysig, ljus inredning

Avkoppling

Ett utflyktsmål med mersmak

Gammaldags loppis intill

Lätt att hitta bredvid E22

ca 7 km S om huvudinfarten till Valdemarsvik

Välkomna!

Äntligen är sommaren här med sin underbara sol och snart nalkas en av årets höjdpunkter - Midsommar

Midsommar, ja denna underbara, hedniska soldyrkarafon, som riktigt välkomnar in sommaren med fruktbarhetssymboler runt hela vårt land och som en liten påminnelse om den tid, då vi var Asatroende och levde rövare och tyckte att kvinnor, trevliga rusdrycker och andra erövringar var Odens gåvor till människan i nord.

Vi har dock gått från Odens brutala läror till lite mer timida och lekfulla. Riter som "små grodorna" och "mormors lilla kråka", har kommit istället.

Efter ett par svängar runt midsommarstången blir man ju lite sugen på något gott att dricka och till och med en matbit, om man vill slå på stort.

Denna varma smörgåstårta är en helt fantastiskt god rätt och ett måste hemma hos mig på midsommar. Tillsammans med iskall bira och en tuting, eller en sval Riesling och ett avslut med en klassisk hembakad jordgubbstårta så är dagen räddad.

Om den underbara värld som döljer sig under det enkla uttrycket "mat & vin" skriver Mikael Malmkvist i lilla tidningen

mikael@vibotec.se

Varm smörgåstårta till midsommarsnapsen

Varm smörgåstårta med polarbröd

Detta behöver du

- 1 pkt polarbröd
- 2 paket bacon
- ½ purjolök
- 1 röd paprika
- 200 gr färska champinjoner
- mjukost valfri smaksättning jag kör naturell
- 5 dl creme fraiche
- Färsk basilika
- 3 st tomater
- 250 gr riven ost av eget tycke
- 1 köttbuljongtärning
- salt o peppar
- 1 msk tomatpuré

Gör följande:

Strimla bacon, svamp, purjo, och paprika

Stek bacon knaprigt och sedan svampen och grönsakerna

Blanda sedan alla ingredienser och kryddor utom basilika, tomat och ost

Låt småputtra ca 10 min och låt fyllningen svalna.

Ungen sättes på 200 grader

Lägg brödet på en plåt med bakplåtspapper och fördela halva fyllningen samt lite hackad basilika över och sedan på med nästa lager bröd och fyllning.

Toppa det översta brödet med mjukost, skivade tomater och sist osten. In i ugnen ca 20 min.

Drycker:

Snaps: Hallands fläder nr 7 pris 135kr/35cl

Riesling: Jean Biecher nr 12284 pris 92kr/75CL

Öl: Karlovacko nr 1510 pris 17,90kr/ 50cl

Hoppas ni får en helt underbar sommar med nära o kära

Skål Bröder & Systrar

JMS VATTEN RENING
Branschledande sedan 1994

Är du säker på vad du dricker?

Inte så konstigt om du är osäker. Vattnet från en egen brunn kan innehålla både det ena och det andra – en av fem brunnar i Sverige har till och med otjänligt vatten. Vår kostnadsfria vattenanalys ger svar på pH-värde, järnhalt, hårdhetsgrad m m och är ett första steg mot rent och friskt vatten.

RENT VATTEN FRÅN 495 KR/MÅNAD INSTALLERÄT OCH HJÄRT

Boka kostnadsfritt hembesök!

Norrköping: Importgatan 46, 602 28 Norrköping, tel. 011-12 70 30
www.jms-vattrening.se

Sörby Gästgivargård
Gårdsbutik & Café

Barnens Träd

Den 4/6 kl 11 planterar vi Barnens Träd tillsammans med många barn. Vi bjuder på glass och dryck till barnen.

Välkomna!
Elvy & Hasse med personal
Telefon till Elvy 0730-310510

Nya idéer kläcks på lilla hönshuset

- Nu är det 5 år sedan vi slog upp dörrarna till hönshuset. Och vi kan glädja oss åt en verksamhet som utvecklats långt över våra förväntningar, säger Marie och Ninni.

- Det verkar vara kvalitet och mångfald som tilltalar. Förutom heminredning, har vi hantverk och konst från olika lokala hantverkare.

Gäster

Här skalas idéer fram

- Vi har många långväga gäster. Kanske för att vi har kafeservering.

- Lilla Hönshuset verkar ha blivit ett utflyktsmål. Det hör nog också ihop med att det är så vackert här. Lummig grönska och öppen, frodig åkermark. Och så är det lugnt och fridfullt. Ingen stress. Inga störande trafikljud. Bara vindens sus och fågelsång.

- Samlingspunkt har vi också blivit för nostalgiträffar. Vad sågs om Mopperally, eller

Corvettklubbens möte med ett 25-tal glänsande och mullrande skönheter.

- Förra året blev en uppskattad toa i gammaldags stil färdig.

- Vi slår oss aldrig till ro. Hela tiden kläcker vi nya idéer och testar dem.

Intill hönshuset har vi iordningställt en kaffehörna under tak och just nu arbetar vi med att färdigställa ett utrymme en trappa ovanför

för att kunna ha speciella tillställningar t ex uppvisningar, föredrag och viskvällar.

- Lilla hönshuset är öppet torsdagar, fredagar o lördagar från påsk till jul. Det räcker för oss. Allt är nämligen en fritidssysselsättning. Betydligt fler timmar än vi håller öppet åtgår för att förbereda.

- Vi fortsätter så länge det känns kul. Och kul känns det just nu, säger Marie och Ninni och ler emot varandra.

Vidar Jansson

Detalj av interiör

Litet men rymligt hönshus

Teater- och viskvällar i Arkösund

Repetition inför årets sommar-teater med Arkösunds Friluftsteater

Teaterkvällar

2016 är året då Arkösunds Friluftsteater firar 15 år. Detta firas självklart med ett lustspel på Kvarnberget i Arkösund. Detta föranledde att sätta upp en tidigare produktion som spelades 2002 vid namn "Hemvärn & Påssjuka". "Roligt att göra den igen med nya yngre förmågor" säger Per Lundblad och syftar på Jesper Karlsson som gjorde succé 2014 samt Veronica Rosenqvist som är ny för i år. Per spelade Kristersson förra gången, men har i denna uppsättning tagit på sig att göra rollen som skomakare. Många känner säkert igen Stefan & Kristers version även om det inte är de som skrivit pjäsen. Stefan Gerhardsson har däremot bearbetat manuset och även skrivit uppföjare som till exempel "Bröllop och

Jäkelskap". Datum för årets föreställningar är den 12 - 14 - 16 - 19 - 21 - 22 juli med start kl. 19.00.

Då vädrets makter ibland kan ställa till det rekommenderar vi att ni avlyssnar vårt intalade meddelande på telefon 0761-250095 eller att ni tittar på livekamerabilden på www.nss.nu.

Observera att det oftast är bättre väder i Arkösund än i stan. Då det är "frivillig" entré rekommenderas att ni tar med "växel i sedlar" samt att ni kommer tidigt och ställer era medhavda stolar/filtar på plats. Fika med kaffebröd och varm korv samt lotterier finns för den som inte medtagit eget.

"Efter ännu en kall vinter känns suget efter att uppleva musik på Kvarnberget i Arkösund nu när blomningen är i full gång" säger Jonny Bengtsson som är en av de idéella krafterna bakom musikkvällarna. Redan i december diskuterades diverse artister och kontakter togs. Att få fyra onsdagar i juli att stämma med artisternas planer är inte alltid så lätt. Mycket ska förberedas med konsertvärdar, marknadsföring, ljud och ridars. För den icke invgda är en rider en slags lista från artisterna som berättar hur scenen ska byggas, eventuella krav som till exempel allergier samt resplaneringar och boende. "Här har vi fantastisk bra hjälp av hotellet i Arkösund samt Musikservice i Norrköping" säger Björn Sahlin som även är kassör i Arkösunds Intresseförening. "Även Norrköpings Kommun och Region Östergötland är ett stort stöd för att få allt att rulla" influerar Christina Bergenrup som oftast syns bland lotterierna i fikaboden. "Dessutom har vi våra fantastiska konsertvärdar som är ytterligare en viktig bit i pusslet, samt vår publik som bidrar med frivil-

Viskvällar

lig entré" kommenterar ordförande Lillemor Strömberg.

värld och på en konsert med henne kan man vänta sig att få höra lite av båda världar.

13/7
Rigmor Gustafsson

En av Sveriges mest bekanta Jazz-röster som bland annat samarbetat med Nils Landgren och Eagle-Eye Cherry. Är utbildad i USA vid bland annat The new School for Jazz and Contemporary Music och Mannes College of Music. Har bland annat spelat på bröllopfesten för kronprinsessan Viktoria och prins Daniel.

20/7
Cajsa-Stina Åkerström

Med en legend som Pappa inom visor gav sig Cajsa-Stina in i musikbranschen som popartist. Antalet låtar som blivit riksända är många men "Av längtan till dig" är nog den där hennes röst är mest bekant. På senare år har hon även vistats i visans

3 augusti
Adolphson & Falk

Vem har inte njutit av det fantastiska radioprogrammet Eldorado där "Kontrollen Blinkar Blå"? Eller sjungit "fetare fläsk på grisen" runt jultider? Detta är klassiker som detta par skapat genom åren med ett tydligt sound av synthar. Men nya tider innebär ett nytt sound och den senaste skivan är verkligen något helt annat. Men hantverket av bra melodier består och smakprov på detta får vi säkert uppleva denna kväll.

Att sitta en vacker sommarkväll med utsikt över havet och insupa äkta svensk kultur är något työvert det vanliga enligt många besökare. Om det vackra vädret som brukar råda vid dessa kvällar uteblir är det bra om man har med sig regnkläder och inte paraplyer. Det finns även regrockar att köpa för en billig peng. Sittunderlag eller egen stol är också bra då publiken sitter i en naturlig amfi-teater där det inte finns annat än gräset att sitta på. Alla är hjärtligt välkomna önskar Arkösunds Intresseförening.

Adolphson & Falk är ett par av artisterna som kommer till Kvarnberget i Arkösund i sommar

ARKÖSUNDS FRILUFTSTEATER

ger 2016 ett fri-spel av Nils Bie Persson
Bearbetning av Anders Albin

Frivillig
Entré!

Medtag egen sits!

HEMVÄRN & PÅSSJUKA

12 - 14 - 16 - 19 - 21 - 22 juli

på Kvarnberget i Arkösund Kl.19

Infonum: 0708-92 91 37

www.arkosundsteatern.com

ARKÖSUNDS INTRESSEFÖRENING presenterar:

Ta oss till havet

Frivillig entré!

Musikkvällar i Arkösund

13 juli: Rigmor Gustafsson

20 juli: Cajsa-Stina Åkerström

27 juli: Eric Gadd

3 augusti: Adolphson & Falk

Onsdagar kl.19 Kvarnberget. Medtag egen sits.

Vid regn medtag regnkläder, inte paraply.

Lilla My byter namn till Hem & Hav och utökar med sommarbutik i Arkösund

Nu är Pirjo på G igen!

En butik till - i Arkösund!

Intresset för eget företagande startade för 30 år sedan. Efter en tid som anställd startade Pirjo för 5 år sedan ett eget städföretag.

2013 utökade hon verksamheten med ytterligare ett företag som fick namnet Lilla My - en heminredningsbutik. Mumin i Finland har emel-

lertid motsatt sig det namnet, så nu heter butiken Hem & Hav. -Ett mer passande namn tycker nu Pirjo.

-Den nya sommarbutiken i Arkösund kommer att ha mer marin inriktning med segelbåtar, fyror, sjömärken m m, men kommer även att ha saker som redan finns i söderköpingsbutiken. Man ska kunna känna igen stilen

i båda butikerna, säger Pirjo.

- Jag är så taggad och ivrig på att öppna den nya butiken. Det ska bli riktigt trevligt att få arbeta i den härliga skärgårdsmiljön i Arkösund. Det kommer att hända mycket nytt i Arkösund nu till sommaren och jag är så glad att just jag får vara med och utveckla Arkösund med en ny butik, tillägger Pirjo.

Hem & Hav i Söderköping är öppet året runt.

Butiken i Arkösund kommer att öppnas den 1 juni.

- Jag önskar alla tidigare och nya gäster hjärtligt välkomna till båda mina mysiga butiker, säger en leende Pirjo.

Vidar Jansson

Pirjos Butik Hem & Hav i Söderköping

Din elentreprenör
 Industrier, fastigheter, lantbruk samt villor.
 Totala lösningar av elinstallationer // projekteringar,
 solenergi samt service och felsökningingar.

all el
 DIN ELENTREPRENÖR

All El AB
 011-10 75 25
 info@all-el.com • www.all-el.com

EIO

Hem & Hav

Heminredning,
 marint och presenter
 i Söderköping och Arkösund.
 Tel. 072-7229290

Det Lilla Hönshuset
 Den charmiga gårdsbutiken på Vikbolandet

5-års jubileum!
 Lördagen den 18 juni mellan kl 10-16

Träffa våra hantverkare, ta del av erbjudanden och drick en kopp kaffe med gott hembakat.

Midsommarafton stängt
 Midsommardagen 11-16

Ordinarie öppettider hela sommaren
 Torsdag & fredag 14.00 -18.00
 Lördag 10.00 - 14.00

Vi finns på Stora Grönhög på Vikbolandet mellan Norrköping och Söderköping

Varmt Välkomna!
 Marie & Ninni
www.detlillahonshuset.se
 Tel: 0706-838620

Pirjos nya butik Hem & Hav i Arkösund

Arkö Krog

Lunch A la Carte Glass Våfflor
 Uteservering med fantastisk utsikt!
 Fullständiga rättigheter
www.arkokrog.se

Evenemangskalender

Maj

Lördag 21 maj
S:ta Ragnhilds trädgårdsförenings plantförsäljning kl. 10:00 - 13:00
Särskild aktivitet för barn: Kom och så ett frö!
Plats: Bielkegatan utanför Örtagården

Lördag 21 maj
En dag för barnen kl. 10:00 - 16:00
Välkommen på en oförglömlig dag i Söderköping - En dag för barnen!
Här bjuds det på gratis aktiviteter för ALLA barn, hoppborg, ansiktsmålning, skattjakt och mycket mer. Årets tema är "För medmänsklighet"
Plats: Söderköping stad

Lördag 21 maj
Electric Banana Band under En dag för barnen kl. 12:00
Invigning av nya lekplatsen: Lasse Åberg, Klasse Möllberg och Janne Schaffer deltar
Plats: Kullborg, Söderköping

Lördag 21 maj
Teater Imba kl 14:00
Barnteater med Teater Imba, som spelar sin version av skönheten och odjuret!
Plats: Stinsen, Margaretagatan 19

Lördag 21 maj
Grillbuffé och musik av Mikael Leonardsson kl 15:00
Plats: Café Jägmästargården

Lördag 21 maj
Electric Banana Band under En dag för barnen kl. 16:00
Konsert med Electric Banana Band
Plats: Brunnsparken, Söderköping

Lördag 21 maj
Kultur i skymning
Ta en promenad i skymningen och besök konstnärer och hantverkare i deras ateljéer. kl 18:00 - 23:00
Plats: Söderköping stad

21 maj- 10 juni
Utställning - AKTION T4
Aktion T4 - om människosyn i Nazityskland.
Plats: Ramunderskolan

Söndag 22 maj
Vandring med guide i Ormestorp och Nartorp kl 11:00 - 14:30
En halvdagsutflykt med bitvis branta partier, mycket natur och en del historia

Plats: start vid Nartorps-Börum hembygdsgård

Söndag 22 maj
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 22 maj
Söndagsdans i Vidarlokalen kl 14:00 - 16:00
För musiken står Lennart Åhlman Tag med egen kaffeorg
Plats: Vidarlokalen

Onsdag 25 maj
Promenadteater kl 18:00-19:00
Följ med på en historisk vandring där du möter några av Teater Sythercopies skådespelare som framför korta scener ur stadens historia och vardagslivet under medeltiden.
Plats: Start vid Stadshistoriska museet

Lördag 28 maj
Hard Cash kl 20:00 - 22:00
Hard Cash spelar favoritlåtar av Johnny Cash och Elvis Presley.
Plats: Restaurang Hagatorget

Söndag 29 maj
Hundens Dag - utställning på Jägmästargården kl 10:00
Hundens Dag med utställning. Domare Marie Jarl.
Plats: Café Jägmästargården

Söndag 29 maj
Bakluckeloppis i Mogata kl 11:00 - 15:00
Plats: Häggvallen, Mogata

Söndag 29 maj
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 29 maj
Gammaldags kafferep på Thorstorps Gård kl 12:00-17:00
Välkommen till oss på Thorstorps Gård i Söderköping, för att lära dig mer om det svenskaste som finns - kafferepet. I stora salen dukar vi upp till ett gammaldags kafferep, så som det kunnat gå till i början av förra seklet på en större gård och berättar om kafferepets historia och betydelse.
Plats: Thorstorps gård

Söndag 29 maj
Brunch med musik kl 12:15 - 14:00
Välkommen på brunch med musik tre söndagar under våren!
Plats: S:t Laurentii församlingshem, S:t Larsgatan

Söndag 29 maj
Delikatesser på Vänneberga gård kl 16:00 - 19:00
Välkommen att provsmaka delikatesser från lokala leverantörer tillsammans med våra egna produkter
Plats: Vänneberga gård

Juni

Lördag 4 juni
Safari i skärgårdens barnkammare kl 10:00 - 15:00
I gränslandet mellan ytter- och mellanskärgård möter vi häckande fåglar, betande djur och deras ungar
Plats: Båt avgår från Mon, S:t Anna skärgård

Söndag 5 juni
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Måndag 6 juni
Flyg- och familjedag kl 10:00 - 15:00
Flyg- och familjedag med MAF "flying for life". Till förmån för MAF:s hjälpflygningar i u-land.
Plats: Stegeborg

Måndag 6 juni
Nationaldagen på S:t Anna skärgårdsskola kl 11:00-15:00
Peter och Matilda uppträder, clownen Lattjo och Mr Goran, tal, folkdans, glass, ballonger och flaggor till barnen. Tivoli, häst och vagn, femkamp och mycket mer!
Plats: S:t Anna skärgårdsskola

Lördag 11 juni
Gammaldags kafferep på Thorstorps Gård kl 12:00-17:00
Välkommen till oss på Thorstorps Gård i Söderköping, för att lära dig mer om det svenskaste som finns - kafferepet. I stora salen dukar vi upp till ett gammaldags kafferep, så som det kunnat gå till i början av förra seklet på en större gård och berättar om kafferepets historia och betydelse.
Plats: Thorstorps gård

Söndag 12 juni
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Lördag 18 juni
Gatufestivalen Musik & Dans i Söderköping kl 09:45-22:30
Evenemanget har sedan starten 1998 varje år samlat hundratals musiker och dansare i alla åldrar på stadens gator och torg.
Plats: Centrala Söderköping

Söndag 19 juni
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Måndag 20 juni
Bondens Bokhylla- Malin Persson Giolito kl 19:00
Juristen som sadlade om till lika framgångsrik deckarförfattare. Nu aktuell med sin fjärde spänningsroman "Störst av allt".
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdagen 21 juni
Kanalkundan 2016 kl 17:00 - 22:00
Gå, lunka eller löp 5 km längs kanalen och Storån.
Plats: start vid Brunnsparken

Freitag 24 juni
Midsommarfirande i Nartorp Kl 13:30
Midsommarfirande vid hembygdsgården vid Malmkullen, Nartorp
Plats: Malmkullen, Nartorp

Freitag 24 juni
Midsommarunderhållning på Café Jägmästargården kl 14:00
Midsommarunderhållning av Tomas Brink och Johan Kull
Plats: Café Jägmästargården

Söndag 26 juni
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Måndag 27 juni
Bondens Bokhylla- Martina Haag kl 19:00
Skådespelaren som i väntan på de stora filmrollerna började skriva krönikor och vid

39 års ålder gav ut sin första bok. Nu har hon flera storsäljande böcker och filmroller på sin meritlista.
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 28 juni
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal kl 19:00 - 22:30
Roland Wällberg bjuder upp till dans under kvällen.
Plats: Dansbanan, Kanalhamnen

Onsdag 29 juni
Barnteater - Rasmus på luffen kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plat: Wallbergska gården, Söderköping

Torsdag 30 juni
En medeltida storstad kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeologiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Torsdag 30 juni
Barnteater - Rasmus på luffen kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården, Söderköping

Torsdag 30 juni
Torsdagskvällar i Slottsträdgården kl 19:00
Torsdagskvällar i Slottsträdgården. Under juli månad är du välkommen att njuta av en härlig buffé och musikunderhållning i Slottsträdgården på Husby Säteri. Varje torsdagskväll har olika teman.
Plats: Husby Säteri

Juli

Freitag 1 Juli
Barnteater - Rasmus på luffen kl. 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Lördag 2 juli
Häst och vagn - stadstur med guide kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 2 juli
Häst och vagn - stadstur med guide kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 2 juli
Gammaldags kafferep på Thorstorps Gård kl 12:00-17:00
Välkommen till oss på Thorstorps Gård i Söderköping, för att lära dig mer om det svenskaste som finns - kafferepet.
Plats: Thorstorps gård

Lördag 2 juli
Häst och vagn - eftermiddagstur med guide kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

lördag 2 juli
Barnteater Rasmus på luffen kl 14:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Söndag 3 juli
Gudstjänst på Capella Ecumenica i S:t Anna skärgård kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 3 juli
En vandring i madickenfilmernas kvarter kl 11:00 - 12:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 3 juli
Barnteater - Rasmus på luffen kl 14:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården, Söderköping

Söndag 3 Juli
Allsång på Korskullen kl 16:00 - 18:00
Sex söndagar med start den 3 juli sjunger vi allsång med glada allsångsledare bredvid den gamla väderkvarnen på Korskullen.
Plats: Korskullen, Söderköping

Måndag 4 juli
Bondens Bokhylla- Elin Olofsson kl 19:00
Aktuell med sin tredje roman "Gånglåt", en feel-good-berättelse från den jämteska landsbygden, om två systrar under en sommar av lust och olust, i takt och otakt till tidens egen gånglåt.
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 5 juli
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska drothemskvarteren tillsammans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget

Tisdag 5 juli
Barnteater - Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården, Söderköping

Tisdag 5 juli
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal
kl 19:00 - 22:30
Finezz bjuder upp till dans under kvällen.
Plats: Dansbanan, Kanalhamnen

Tisdag 5 juli
MusikQuiz på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Lördag 6 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Onsdag 6 juli
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 16:00 - 17:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Onsdag 6 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården

Onsdag 6 juli
Buffékväll på Stegeborgs Hamnkrog
kl 17:30 - 19:30
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Torsdag 7 juli
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeologiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Torsdag 7 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Fredag 8 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Lördag 9 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 9 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 9 juli
Häst och vagn – eftermiddagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 9 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 14:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården

Lördag 9 juli
Trubadurafton på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Söndag 10 juli
Gudstjänst på Capella Eumenica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 10 juli
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 11:00 - 12:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 10 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 14:00
Plats: Wallbergska gården
Söndag 10 juli
Allsång på Korskullen, Söderköping
kl 16:00 - 18:00
Sex söndagar med start den 3 juli sjunger vi allsång med glada allsångsledare bredvid den gamla väderkvarnen på Korskullen.
Plats: Korskullen

Måndag 11 juli
Bondens Bokhylla Åsa Nilsson
kl 19:00
Professor i psykiatri och författare till facklitteratur inom bl.a. mindfulness. Därtill flera deckare och nu aktuell med ”H”, en originell och underhållande roman om minnet.
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 12 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården

Tisdag 12 juli
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska drothemskvarteren tillsammans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget
Tisdag 12 juli
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal
kl 19:00 - 22:30
Flashlight bjuder upp till dans under kvällen.
Plats: Dansbanan, Kanalhamnen

Onsdag 13 Jul
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 16:00 - 17:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Onsdag 13 Juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Onsdag 13 juli
Buffékväll på Stegeborgs Hamnkrog
kl 17:30 - 19:30
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Torsdag 14 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Torsdag 14 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen.
Plats: Wallbergska gården

Fredag 15 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården

Lördag 16 juli
Barnteater Rasmus på luffen
kl 18:00
Astrid Lindgrens varma berättelse om Rasmus på Luffen
Plats: Wallbergska gården

Lördag 16 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 16 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 16 juli
Häst och vagn – eftermiddagstur med guide

kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget
Lördag 16 juli
Trubadurafton på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Söndag 17 juli
Gudstjänst på Capella Eumenica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

söndag 17 Jul
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 11:00 - 12:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 17 juli
Allsång på Korskullen, Söderköping
kl 16:00 - 18:00
Sex söndagar med start den 3 juli sjunger vi allsång med glada allsångsledare bredvid den gamla väderkvarnen på Korskullen.
Plats: Korskullen

Måndag 18 juli
Bondens Bokhylla - Björn Ranelid
kl 19:00
En av våra mest lästa och kritikerrosade författare med fler än trettio romaner bakom sig. Senast romanen ”Överbefälhavarens hemlighet”, en berättelse om framgångens pris och medkänslans villkor.
Plats: Söderköpings Brunn
Onsdag 20 Juli
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 16:00 - 17:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Onsdag 20 juli
Buffékväll på Stegeborgs Hamnkrog
kl 17:30 - 19:30, 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog
Torsdag 21 juli
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeologiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Lördag 23 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 23 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 23 Juli
Häst och vagn – eftermiddagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 23 juli
Trubadurafton på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Söndag 24 Juli
Gudstjänst på Capella Eumenica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 24 Jul
En vandring i madickenfilmernas kvarter
kl 11:00 - 12:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 24 juli
Allsång på Korskullen, Söderköping
kl 16:00 - 18:00
Sex söndagar med start den 3 juli sjunger vi allsång med glada allsångsledare bredvid den gamla väderkvarnen på Korskullen.
Plats: Korskullen

Måndag 25 juli
Bondens Bokhylla Linda Olsson
kl 19:00
Debuterade med ”Nu vill jag sjunga dig milda sånger” som gick rakt in i hjärtat på miljoner läsare runt om i världen. Nu aktuell med ”En syster i mitt hus”, ett gripande familjedrama om svek, sorg, hopp och förlåtelse.
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 26 juli
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska drothemskvarteren tillsammans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget

Lördag 26 juli
Häst och vagn – eftermiddagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Onsdag 27 juli
Buffékväll på Stegeborgs Hamnkrog
kl 17:30 - 19:30, 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Torsdag 28 juli
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeologiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Lördag 30 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 30 juli
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 30 juli
Häst och vagn – eftermiddagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusorget

Lördag 30 juli
Trubadurafton på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Söndag 31 juli
Gudstjänst på Capella Eumenica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshällsudden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Söndag 31 juli
Allsång på Korskullen, Söderköping
kl 16:00 - 18:00
Sex söndagar med start den 3 juli sjunger vi allsång med glada allsångsledare bredvid den gamla väderkvarnen på Korskullen.
Plats: Korskullen

Tisdag 12 juli
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal
kl 19:00 - 22:30
Flashlight bjuder upp till dans under kvällen.
Plats: Dansbanan, Kanalhamnen

Tisdag 12 juli
Musikquiz på bryggan!
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Tisdag 19 juli
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal
kl 19:00 - 22:30
Briljant Band bjuder upp till dans under kvällen.

Tisdag 19 juli
Musikquiz på bryggan!
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Tisdag 26 juli
MusikQuiz på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Fortsättning nästa sida

Augusti

Måndag 1 augusti
Bondens Bokhylla Viveca Sten
kl 19:00
Succéserien Morden i Sandhamn är utgiven i tjugo-fem länder och dessutom filmatiserad. Varje bok tar sin utgångspunkt i de olika drivkrafter som kan få en människa att göra det mest förbjudna.
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 2 aug
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska drothemskvarteren tillsammans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget

Tisdag 2 aug
MusikQuiz på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Onsdag 3 aug
En vandring i Madickenfilmernas kvarter
kl 16:00 - 17:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Onsdag 3 aug
Buffékväll på Stegeborgs Hamnkrog
kl 17:30 - 19:30, 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Lördag 6 aug
Trubadurfest på Stegeborgs Hamnkrog
kl 20:00
Plats: Stegeborgs Hamnkrog

Torsdag 4 aug
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeologiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 7 aug
En vandring i Madickenfilmernas kvarter
11:00 - 12:00
Pigan Sofia arbetar hos familjen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Söndag 7 aug
Gudstjänst på Capella Ecu-menica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshälls- udden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Måndag 8 augusti
Bondens Bokhylla Ebba Witt-Brattström
kl 19:00
Professor i litteratur, känd feminist och författare. Hög-aktuell med "Kulturmannen och andra texter" och "Århundradets kärlekskrig".
Plats: Söderköpings Brunn

Tisdag 9 aug
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska drothemskvarteren tillsammans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget

Onsdag 10 aug
En vandring i Madickenfil-mernas kvarter
kl 16:00 - 17:00
Pigan Sofia arbetar hos fa-miljen Rehnberg som har femton barn. Sofia berättar om sitt arbete, om Alma Gås som säljer fisk på torget och om ett hus som det spökar i!
Plats: start vid Rådhusorget

Torsdag 11 aug
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeo-logiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Lördag 13 aug
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Lördag 13 aug
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Lördag 13 aug
Häst och vagn – eftermid-dagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Lördag 13 aug
Vandring med guide i Stege-borgstrakten
kl 11:00 - 16:30
En heldagsutflykt med bitvis branta partier, mycket kultur och historia.
Plats: start intill Stegeborgs slottsruin

Söndag 14 aug
Gudstjänst på Capella Ecu-menica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshälls- udden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård
Tisdag 16 aug
Kanaldans i Söderköping vid Göta Kanal
kl 19:00 - 22:30
Blueprint bjuder upp till dans under kvällen.
Plats: Dansbanan, Kanal-hamnen

tisdag 16 aug
Braskvandring
kl 17:00-18:00
Promenad i de historiska

Drothemskvarteren tillsam-mans med guide och Biskop Brask.
Plats: start vid Rådhusorget
Torsdag 18 aug
En medeltida storstad
kl 17:00 - 18:00
Under vandringen får vi höra om staden och de rika arkeo-logiska fynd som gjorts här.
Plats: start vid Rådhusorget

Lördag 20 aug
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 10:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Lördag 20 aug
Häst och vagn – stadstur med guide
kl 11:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Lördag 20 aug
Häst och vagn – eftermid-dagstur med guide
kl 13:00
Plats: Utgår från Rådhusor-get

Söndag 21 aug
Gudstjänst på Capella Ecu-menica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshälls- udden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Fre-sön 26-28 aug
Söderköpings gästabad
Marknad, tornerspel, före-ställningar, cycklare och mycket mer.
Plats: centrala Söderköping

Söndag 28 aug
Gudstjänst på Capella Ecu-menica i S:t Anna skärgård
kl 11:00 - 12:00
Båt avgår från Kungshälls- udden utanför Bottna kl 10 och 10.30
Plats: Västra Gärsholmen, S:t Anna skärgård

Sept

Lör-sön 3-4 sep
Afternoon Tea och Butik
kl 10:00-16:00
Under Östgotadagarna dukar vi upp vårt Afternoon tea i stora salen. Njut av hembaka-de scones, pajer och bak- verk i vacker 1700- talsmiljö för 159.- inkl thé, kaffe eller saft. Öppet i inredningsbuti- ken.
Plats: Thorstorps gård

Lör-sön 3-4 sep
Skördedag på Vänneberga gård
kl 10:00-16:00
Hos oss kan ni äta och fika gott på vår underbara plats på jorden. Här finns allt gott man kan önska från bakverk till hemlagad mat. Butiken är fylld med nyskördad, inred- ning och annat fint att njuta av. Under helgen har vi extra fokus på det vi själva odlar såsom äpplen, rabarber, hal- lon, vitlök mm
Plats: Vänneberga gård

Lör-sön 3-4 sep
Hantverk på Simonstorps Gård i Drothems socken
kl 10:00-16:00
Välkommen till Simontorps Gård i Drothems socken! Här på Söderköpings lands- bygd kommer du finna gedi- get hantverk och work-shop i virkad nålbindning. Gårdens gamla traktorer kommer fin- nas att beskåda. Kaffe med dopp finns att köpa!
Plats: Simontorps Gård
Lör-sön 3-4 sep
Loppis och hantverk på Ty- rislöt Camping
Lördag: Loppis Söndag: Besök vår övervåning med heminredning, hantverk och presenter. Servering. Extra erbjudanden i butiken.
kl 10:00-16:00
Plats: Tyrislöt Camping, S:t Anna
Lör-sön 3-4 sep
Västra Husby Hembygdsför- ening
kl 10:00-17:00
Kom och upplev jordbruk och hantverk på gammalt vis bl.a. smideskonst och motorsågsskulpterade träfi- gurer. Om vädret tillåter blir det spannmålsskörd med självbindare. Diverse lekar för barn. Servering av kaffe, smörgås, m.m.
Plats: Gamla hemmet Västra Husby

Lör-sön 3-4 sep
Östgotadagarna i Nedre Lagnö, S:t Anna
kl 10:00-17:00
Helgen 3-4 september med- verkar vi på Östgotadagarna med öppet hus och trädgård. På Nedre Lagnö i S:t Anna hittar du turistinformation och café, hantverk, historiskt hus och aktiviteter.
Plats: turistinformationen, Nedre Lagnö

Lördag 3 sep
Säl- och havsöringssafari
kl 10:00 - 16:00
Upplev skärgårdens karaktär- er från inner- till ytter-skär- gård via båt.
Plats: utgår ifrån Mon

Lör-sön 3-4 sep
Tårtbuffé med musik av "Stor o Liten" på café Jäg- mästargården
kl 11:00-17:00
Nu har vi åter vår populära tårtbuffé!
Plats: Café Jägmästargården

Lör-sön 3-4 sep
Sankt Anna Skärgårdsmu- seum
kl 11:00-17:00
Det erbjuds lekar för barn i alla åldrar. "Barnsliga lekar för alla". Årets utställning visar Skärgårdskläder ge- nom tiderna. "Pärlor ur göm- morna" (Äldre mode)
Plats: Sankt Anna Skärgårds- museum

Lör-sön 3-4 sep
Östgotadagarna på Korskul- len
kl 11:00-16:00
Café Korskullen extra öp- pet, Fiskartorpet öppet, Vis- ning av gammaldags hant- verk, Sagoberättelser kl.14 i Fiskartorpet. Sön kl.11-13 är det spelmansträff.
Plats: Korskullen

Lör-sön 3-4 sep
Östgotadagarna, Tjärholms Skärgårdscafé
kl 11:00-17:00
Vacker rogivande miljö intill vattnet. Hembakat bröd från eget litet bageri till cafégäs- terna. Vi serverar även det

bakverk som koras till årets Östgotabakverk.
Plats: Tjärholms Skärgårds- café
För mer information besök www.soderkoping.se/evene-mang

A&O Geria utökar vårdcentralen

A&O Geria är sedan den 15 april den enda kvarvarande vårdcentralen i Söderköping. För att möta de behov som uppstår har vårdcentralen utökat sin verksamhet med mer personal och anpassat sina lokaler.

Sedan det blivit känt att Region Östergötland skulle lägga ned Söderköpings vårdcentral har A&O Geria haft dialog med Regionen och Söderköpings kommun för att hitta en långsiktig hållbar lösning för invånarna i Söderköping.

- Vi vill att invånarna i Söderköping ska vara trygga med att vi kommer att kunna tillgodose det behov som uppstår även efter att Regionen avvecklat sin vårdcentral, säger Sakarias Mårdh, VD på A&O.

Mer personal

A&O Geria har rekryterat mer personal för att kunna ta emot fler patienter. Från och med april har vårdcentralen bland annat 3 nya läkare, 5 nya sjuksköterskor samt undersköterska och vårdadministratör. Utöver detta tillkommer fler AT-läkare.

Bevarad BVC och familjecentral

BVC finns kvar i lokalerna bredvid familjecentralen där Söderköpings vårdcentral fanns men nu i A&O Gerias regi. Två av BVC sjuksköterskorna från Söderköpings vårdcentral finns kvar och A&O Geria har även flyttat upp sin nuvarande BVC mottagning dit.

- BVC och familjecentralen är ett unikt koncept som vi vill bevara i Söderköping så det har varit en viktig del i vår planering, säger Petra Bernin, verksamhetschef på A&O Geria.

Anpassning av lokaler

Lokalerna på vårdcentralen har anpassats för att kunna bereda plats för fler patienter. Man har även hyrt externa lokaler för administration i väntan på att bygga om i huset. Labbet kommer också att utökas för att kunna ta emot fler patienter och ta fler prover.

Arbetar på uppdrag av Region Östergötland

A&O Geria är auktoriserade och arbetar på uppdrag av Region Östergötland. Detta betyder att samma villkor och förutsättningar gäller hos A&O Geria som på regiondrivna vårdcentraler för bland annat att kostnader och högkostnadskydd, remisser och journalsystem.

- Det är ingen skillnad att gå till oss eller till regionens vårdcentraler. Det är samma kostnader, samma journalsystem och samma förutsättningar som gäller, avslutar Petra Bernin.

Grön hälsa kan förbättra ditt mående - i vissa fall även läka

Norrköpings KundaliniYogaCenter och Ängsbacken Övre, Söderköping

Om du lämnar stora vägen mellan Norrköping och Söderköping, letar dig fram till Venneberga By, och följer den slingrande grusvägen mot byns slut. Då kommer du fram till en vändplan vid vägens slut, öppna svarta järngrindar och skylten Yoga som hälsar dig välkommen.

På höjden ligger stora huset och snett ner till vänster flyter Göta kanal. Insup atmosfären innan du fortsätter in för att tas emot av värdparet Jan Lunde och Kathleen Ginyard för att delta på något av deras event, retrat eller kanske ett yogapass. Det finns mycket att välja på för den som vill må bättre, hitta sitt inre, uppleva lugn, balans och eller rekreation.

Hit till Ängsbacken Övre kom de unga tu en vårdag 1982. Det gamla hemmanet var till salu, och mäklaren hade gett tillåtelse att åka fram och titta, men inte störa det äldre paret som då bodde i den lilla röda stugen. Jan och Kathleen stannade vid grinden, och bestämde sig utan tvekan för att detta var det ställe de letat efter. Telefon till mäklaren "vi tar det". Det beslutet har inte ångrats! Tvärtom – känslan av att bo i ett paradiset finns fortfarande kvar.

Ängsbacken Övre av idag erbjuder samma underbara natur och omgivning – skog, vatten och ängsmark i enskildhet. Fågelsång, en och annan flanör på andra sidan kanalen och långsamt passerande båtar är det enda som bryter tystnaden. Möjlighet att bo över natten, eller kanske en vecka i omedelbar

anslutning till skogen, finns också.

Här bedrivs nu en verksamhet vars övergripande mål är att sprida kunskap om hur yoga och grön hälsa kan förbättra ditt mående, och i vissa fall även läka. Grunden är den flertusenåriga Kundaliniyogan och den likaledes urgamla läkekonsten Ayurveda, båda med rötter i Indien. I kombination med natur, goda kunskaper kring hållbart liv – odling, mat – blir begreppet grön hälsa en realitet där även verksamheten bidrar med rehabilitering där önskemål och uppdrag finns.

Det välutbildade paret erbjuder både yoga, ayurveda och massage. Utbildning i Sverige, Frankrike, USA och Indien har gett dem en stabil grund att stå på. Nu senast var de båda i New Mexico för att lära mer om hur yogan kan användas som en behandlingsmetod vid beroendetillstånd. Ett arbetssätt de använder på behandlingshemmet Jordnära Växa – i samklang med tolvstegsprogrammet har det visat sig vara mycket verkningsfullt, "utan yogan skulle jag inte kunna hålla mig drogfri" citat klient i tillfrisknande.

Norrköpings Kundalini-YogaCenter finns också centralt i Norrköping där Jan och Kathleen har långt framskridna planer på att bygga upp ett hälsocenter med fokus på Kundaliniyoga och Ayurveda. Möjlighet att få ayurvedisk massage/behandlings finns också och stödjande, utvecklande samtal.

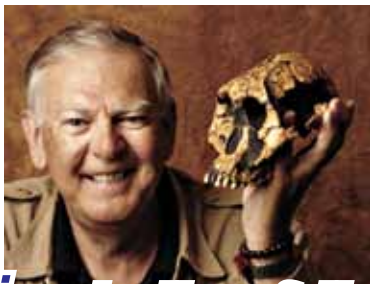
Onsdagen 29 juni kl 18:30 föreläser professor Donald Johanson i Brunnssalongen, Söderköping om människans ursprung. Hur blev vi Homo sapiens? Var kommer vi ifrån?

Donald är forskare och hans ämne är paleoantropologi, det vill säga läran om utdöda människoarter och människoliknande fossil. Hans upptäckt av och forskning om "förmänniskan" Lucy har haft avgörande betydelse för kunskapen om människans ursprung.

Donald har en koppling till Söderköping genom att hans far Torsten Johansson och farbror Ivar Johansson (världsberömd brottare) växte upp i "Johanssons hus", mellan Rydebergsstugan och Lottagården.

Föredraget hålls på engelska.
Fri entré.
Välkomna

Arr: Kulturkontoret/Medeltidscentrum, Söderköpings Brunn och Christer Eklund

Är vi alla afrikaner?

Tack för trevliga år tillsammans med er!
Nu drar jag mig tillbaka.

Vidar

Yvonne Bäckstedt

Kap Verde - den gröna udden

Öarna upptäcktes av portugisiska sjöfarare 1456 och var då obebodda. Några år senare blev öarna en Portugisisk koloni. Kap Verde blev de handelscentrum för afrikanska slavar och senare en viktig bränsledepå för fartyg och flygplan. Kap Verde blev självständigt 1975 och sedan 1990-talet är det en av Afrikas stabilaste demokratier. Under senare hälften av 1900-talet drabbade upprepade torrperioder Kap Verde, och ledde till en stor emigration. Resultatet är att antalet utflyttade kapverdier är större än antalet som bor kvar. Befolkningsmängden är idag ca 500 000 inv.

Musiken reflekterar landets portugisiska och afrikanska rötter, morna och kizomba är populärast. Morna är en kapverdisk musikform i samma genrer som portugisisk fado, brasiliansk modinha och argentinsk tango. Kizomba kännetecknas av romantiska låtar med afrikanska rytmer.

Boa Vista är portugisiska för "bra utsikt" det är den östligaste ön i ögruppen Barlavento "öarna i vind".

Boa Vista är perfekt när du vill ha semester på riktigt, här kan man bara koppla av med havet och vinden som sällskap.

Strax utanför den orörda stranden Praia de Santa Maria ser man det mytomspunna Spanska fraktskepp som gick på grund 1968.

Sandstranden Santa Monica

beach ligger på Boavistas sydvästra hörn. Där kan man se havssköldpaddorna när de kryper upp på stränderna runt maj-oktober.

En tur till Vianaöknen nära Rabil kan rekommenderas. Ett stycke Sahara som blåst hit från Afrikas fastland. Här kan man njuta av vackra sanddynor med fantastiska färger.

Under mars-april är knölvalen som mest aktiv eftersom det är parningssäsong och vattnen utanför Kap Verde är en av de platser där valarna samlas vid denna tid. Under parningssäsongen söker valhonorna efter en passande hane som i sin tur försöker locka till sig honorna med sin karaktäristiska valsång. Vi hade ingen tur med valskådningen denna gång, vågorna var alldeles för höga och båtarna var på tok för små, vi såg bara en skymt av dem när vi befann oss på vågtopparna.

Vi bodde på ClubHotel Riu Karamboa, Kap Verdes mest populära hotell. Hotellet är något utöver det vanliga och liknar ett sandlott där det ligger direkt vid den milsvida stranden Praia de Chaves. Service och mat är i toppklass och som gäst känner man sig mycket välkommen. Vill man motionera så är det bara att gå runt hotellet, en promenad på ca 7 kilometer eller varför inte ett par mil på stranden!

Text & foto:
Yvonne Bäckstedt

